WESTERN ROMAN

LIASO

broj 747 cijena 480 d

VPA

Hal Warner

KLOPKA ZA PLJAČKAŠE

WESTERN ROMAN

Hal Warner

KLOPKA ZA PLJAČKAŠE

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (predsjednik Poslovodnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) – OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman)
Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Hal Warner: **Klopka za pljačkaše**
Naslov originala: Lockvogel
Copyright: VPA
Recenzija: Rudolf Sremec
Prijevod: Stanko Juriša

Laso broj 747 izlasi 5. 2. 1988.
u nakladi od 66.500 primjeraka

I

— Yvette de L'Amóur, najzavodljivije glasovno čudo iz Pariza očarat će vas večeras u senzacionalnoj predstavi »Golden Branch Saloona«! — vikao je najavljivač u Gusholeu, pokazujući plakat na kojemu je bila naslikana razgolićena ljepotica.

Poznati rančer John Morgan i njegov kauboj Brazos stajali su pred ulazom kao da se skanjuju. Oni su došljaci iz Plave doline i nisu slutili da Yvette radi kao mamac za razbojničku bandu. Za bandu čija je slijedeća žrtva trebalo da bude upravo John Morgan.

— Samo naprijed, gospodo! — vikao je najavljivač. — Uđite i doživite Yvette de L'Amour, najljepšu ženu zapadno od Mississippija! Yvette de L'Amour, čudo iz Francuske! Njezin glas pomlađuje! Njezina pjesma oživljava mrtvaca! Jeste, to nije pretjerivanje! Svojim sam očima vidio kako je čovjek zaboravio vlastiti pogreb! Yvette de L'Amour pjeva kako nitko nikad nije pjevao! Dođite i uvjerite se! Prilika je jedinstvena! Neponovljiva!

Snažni Brazos došao je s Johnom Morganom u Gushole radi prodaje goveda ali bila je to ujedno prilika da se zasladi život.

— Onda, gazda, da to ipak pogledamo? — nukao je kauboj neodlučnoga gospodara.

Pred salunom su obojica zastala zbog najavljivačeve vike, ali također i zbog šarenoga plakata pored ulaza koji je pjevačicu prikazivao u naravnoj veličini.

— Čovjek nas povlači za nos — gunđao je John Morgan. — Prodat će nam pjegava psa pod rasnoga konja. Osim toga, kasno je.

— Pa baš i nije — opirao se Brazos. — Pola sata ne igra veliku ulogu. Ako je istina polovica od ovoga što najavljivač izvikuje, ženska je prava!

— Preslab razlog da uđem! — nastavljao je John Morgan. — Moramo se vratiti na ranč.

Međutim, kauboj nije popuštao.

— Ja bih ipak zavirio unutra — moljakao je. — I kratko napasanje zna pridići ragu!

John Morgan je uzdahnuo.

— Kad je tako, hajde, zaviri unutra — rekao je. — Inače ćeš deset godina živjeti u uvjerenju

kako si nešto propustio. Dajem ti dvije minute! Čekam!

– Dobro! – reče Brazos.

Muškarci su zakrčili ulaz. Visoki kauboj istegnuo je vrat, no malo je što mogao vidjeti. Morao se poslužiti laktovima.

John Morgan je ostao vani. Dakako, znao je da Brazos neće doći za dvije minute. Iskustvo ga je poučilo da valja biti strpljiv.

Kad je prošlo deset minuta, rančer je počeo negodovati. Malo kasnije odlučio je da uđe u salun i da podsjeti momka na dogovor.

U salun se nije moglo lako ući. Prostorija je bila prepuna. Konobari su se preznojavali i teško su udovoljavali brojnim narudžbama.

Brazosa nije bilo nigdje. Kao da se u toj masi rasplinuo.

Kad je vidio mladu ljepoticu, John Morgan nije morao pitati ljude, zašto jedni drugima gaze po prstima. I sam je bio ugodno iznenađen. Yvette de L'Amour isplatilo se pogledati.

Haljina je bila boje crvenoga vina i široko otvorena. Pramenovi svilene plave kose padali su na ramena. Zubi su se caklili poput bisera.

Yvette de L'Amour upravo je pjevala jednu od izazovnih pjesama, prateći se na gitari.

Pjevačica je imala dobar glas i još bolji stas. Bila je srednjega rasta, sva uskipjela od temperamenta. Sve se na njoj nadimalo. Meke obline njezina tijela privlačile su muškarce poput magneta.

Yvette je pjevala izvanredno sigurno. Kad bi uzimala dah, prsa su se tako nadimala, da je obožavateljima svaki put zastajao dah.

Kao podij služio je stol, dovoljno visok da se nitko u salunu nije morao odviše žaliti zbog prikraćenosti.

Vlasniku ranča bilo je jasno da Brazosa neće lako naći. A još će teže biti izvesti ga iz saluna.

Psujući potiho John Morgan progurao se do bara i izborio za stajaće mjesto.

Tu se također naslonio mjesni šerif Will Bender, stari rančerov znanac. Pozdravili su se kimanjem glave.

John Morgan naruči viski. Vrteći čašu u ruci promatrao je ženu koja je u Gusholeu izazvala toliko uzbuđenja.

I on i šerif bili su naprosto ukliješteni među ljudima koji su ozarenih i glupih lica buljili u lijepu pjevačicu i otvorenih usta naprosto gutali očaravajuću pojavu.

– Ženska nije loša – mrmljao je šerif. – Kad bih makar znao, što ona ovdje zapravo traži.

– Kakvo je to pitanje? – promrsio je John Morgan. – Što god ovdje ima hlače, izgubit će glavu!

John Morgan se mrzovoljno okrenuo. Ispio je viski i lupio čašom po baru.

– Još jedan! – zatražio je odsječeno.

Dan Shottle, vlasnik saluna, odmah je dohvatio bocu i natočio. Jednako brzo gurnuo ju je pred rančera. John Morgan izvadi novac iz džepa i Dan Shottle ga uz malt naklon strpa u džep.

– Trenutak! – reče Morgan. – Nešto dobijem natrag!

– Što? – upita Shottle. – Dali ste mi dolar.

– Točno. Prema tome, dugujete mi pedeset centi.

– Nee – otegne Shottle. – Dva viskija stoje točno dolar.

– Nije li cijena odviše paprena? – pitao je John Morgan.

– Svakako je primjerena onome što nudim – branio se Shottla.

– Mislite na pjevačicu, je li? – reče John Morgan, podiže čašu i pokaže preko ramena. – Držim da nije jeftina, ali zato svake večeri trljate ruke.

– Ne žalim se – reče Shottle zadovoljno. – Kesa zvecka!

– I kod mene nešto zvecka – reče Will Bender kad se Shottle okrenuo prema drugom gostu. – Ovdje gore.

– Ne razumijem – reče rančer i upitno se zagleda u šerifa koji se tuckao prstom po čelu. – Što to znači?

– Prije negoli je šerif mogao odgovoriti, salunom se prolomilo vriskanje i zagrmio je pljesak. Yvette de L'Amour je dovršila pjesmu i publika ju je nagrađivala oduševljenjem. Pjevačica se zahvaljivala naklonima i smiješkom. Zatim je najavila kratku stanku.

Mnogi su gosti nagrnuli naprijed da ljepotici pomognu pri silasku, no neki ih je snažan momak naprosto meo ručetinama.

Bio je to Brazos.

Nitko se nije usudio išta poduzeti kad je prilazio stolu na kojemu je stajala pjevačica.

– Brazose! – uzviknula je Yvette.

Šminka nije mogla prikriti da je pjevačica porumenila.

– Zdravo, Nelly! – reče Brazos veselo. – Raduje me što si me prepoznala.

Yvette ga nije mogla spriječiti da je pogidne i završti naokolo, držeći je oko struka. Kad ju je Brazos spustio na pod, odmaknuo se i zadivljeno promatrao.

– U međuvremenu si postala još ljepša – govorio je. – Zaista, Nelly. Ne bismo li ponovno viđenje proslavili gutljajem pića?

Yvette je svladala prvotnu zbunjenost. Ponovo je bila opuštena.

– Slažem se – rekla je uz osmijeh. – Ali nemoj me, zaboga, zvati Nelly! Zar nisi vidio kako se zovem?

– Vidio sam plakat – reče Brazos. – Kome ne bi upao u oči? Dobro, sada si Yvette! Potrudit ću se da se na to priviknem.

Sjeli su za stol s kojega je Yvette pjevala. Brazos je domahivao konobaru.

– Jesi li za pivo? – pitao je. – Ili bi više valjalo nešto žestoko?

– Pijem samo francuski konjak – odgovori Yvette pomalo nadmeno.

– Samo francuski... – zausti Brazos začuđeno.

– To ti je preskupo?

– Ah, ne, niti govora – zamuckivao je Brazos. – Naravno da nije.

Brazos je prenio konobaru Yvettinu želju. Za sebe je suzdržljivo naručio viski. Morao je misliti na Shottleove cijene.

Djevojka je promatala kauboja uz prpošan izraz na ustima.

Yvetti je bilo dvadeset i osam godina, no doimala se mlađe. Imala je vatrene oči i plavu kosu s blagim sjajem crvenila. Naravno, Francuskinja nije bila,

iako bi po izgledu mogla biti. Uostalom, među njezinim precima bio je frankokanadski djed koji se kao lovac bavio postavljanjem stupica a oženio se Indijankom. Odatle su potjecale lako izbočene visoke lične kosti i boja puti. Upravo to je stvaralo djevojčine osobite draži.

Brazosa je Yvettino držanje pomalo ljutilo.

– Cigaretu? – pitao je da bi nekako premostio nelagodu.

– To što ti pušiš moglo bi štetiti mome glasu – odbila je Yvette. – Hvala!

– Oprosti – promsi Brazos. – Opet sam zaboravio da si postala lady pa je razumljivo da si zahtjevna. Očito je da si stvorila veliku karijeru.

Yvette slegne ramenima.

– A kako je s tobom? – pitala je. – I ti si jednom kovao velike planove.

– Misliš na to da imam svoj ranč?

– Tako je. Nekad si o tome neprestano govorio. No kladila bih se da nisi stigao do toga cilja.

– Pogodila si! – reče Brazos i počeška se nelagodno po bradi. – Znaš, to je posebno poglavlje. Da nije bilo toga prokletoga rata, koješta bi ispalo drukčije.

– Ali proteklo je mnogo vremena. Morao si biti u prilici da negdje zasnuješ svoje gnijezdo. Ima li makar nade da se to uskoro ostvari?

– Hm – promrsi Brazos jer je upravo stigao konobar s naručenim pićima.

U džepu je imao upravo toliko novaca da plati. Učinio je to ne trepnuvši okom jer ga je Yvette pažljivo promatrala.

– Za tvoje nove uspjehe! – nazdravi Brazos.

Poslije gutljaja javio se ponovo:

– Ovdje nisam vidio nikoga tko bi ličio na čovjeka iz tvoje pratnje. Znači li to da radiš bez muške zaštite?

– Tako je. Ali sama se sasvim dobro snalazim.

– Ipak, Nelly, ah, Yvette, čini mi se da previše riskiraš. Kad je netko tako lijep kao ti, potreban mu je čovjek koji će odbijati napasnike. Osim toga, ne vjerujem da nijedan muškarac u tvom životu ne igra neku osobitu ulogu.

– Ostavimo to po strani – odmahne Yvette. – Razgovarajmo radije o tebi. Što zapravo radiš?

– Radim za Johna Morgana a njegov ranč nalazi se nekoliko sati jahanja južno odavde, u Plavoj dolini. Sjajan posjed.

– Ali nije tvoj.

– Zašto bi to bilo tako važno?

– Odgovor ovisi o tome, kako tko na to gleda. Reci, koliko te gazda plaća?

– Trideset dolara mjesečno. Katkad dobijem više. Zanima te, zašto?

– Trideset dolara – ponovi Yvette žmirkajući. – I za to vadiš kestene iz vatre?

– Moj je gazda sasvim ispravan čovjek – promrsi Brazos.

– Ponosan sam što jašim za njega. John Morgan je najbolji rančer nadaleko i naširoko. Njegov ranč postao je mojim novim zavičajem. Tamo imam sve što mi je potrebno. Ne, zaista se ni na što ne mogu potužiti. Zadovoljstvo je lijep osjećaj.

– Tvoja skromnost iznenađuje – reče djevojka uz osmijeh.

– Ne slažemo se, je li?

Yvette slegne ramenima.

– Cijenim muškarce koji su nešto postigli – rekla je.

– Znači, ja ti ne imponiram.

– Ostavimo to! Ne bih te htjela oneraspoložiti. Evo, publika se hoće veseliti. Ispričavam se, ali moram nastupiti.

Yvette je ostavila ostatak skupoga konjaka i posegnula za gitarom.

Brazosa je pjesma ostavljala hladnim. Osjećao se pokislim. Neraspoloženo je iskapio svoj viski, ne uspjevši isprati iz usta trpak osjećaj.

Zatim je ustao i progurao se prema baru, odakle su ga radoznalo promatrali John Morgan i šerif Bender.

– Ispričavam se, gazda – promrsio je kauboj. – Djevojka je moja stara znanica.

– Znate se? – iznenadio se Bender.

– Da, šerife – potvrdi Teksašanin. – Odavno. Daleka vremena.

Will Bender i John Morgan izmijenili su brz pogled.

– Promijenila se samo vanjštinom – reče Brazos. – U svoju korist. Postala je jako umišljena. Pravo je čudo što je sa mnom sjela za stol.

– Znači, prilično ste je dobro poznavali? – zapitkivao je Will Bender.

– Kako se uzme – reče Brazos. – Radoznali ste, šerife.

– S osobitim razlogom – uzvrati Bender i lako gurne Johna Morgana. – Recite mu što bih htio. Ja bih išao odmah.

– Što bi trebalo da mi kažete? – pitao je Brazos Johna Morgana.

Šerif je u međuvremenu nestao u vrevi.

– Morali bismo neopazice u Benderov ured – reče John Morgan. – Radi se o tvojoj znanici.

* * *

John Morgan je otvorio škripava vrata. Šerif je već čekao.

– Sjednite! – rekao je, pokazujući prema stolicama nasuprot stola.

Došljaci su sjeli. Brazos je položio šapetine na koljena i zagledao se u Willa Bendera.

– Govorite, šerife! – rekao je. – O čemu se radi?

– Stvar je ovakva – počeo je Will Bender. – Sumnjam da Shottleova pjevačica radi s bandom opasnih pljačkaša. Ona...

– Nemojte! – upao je šerifu u riječ Brazos. – Nelly Ripley, kažete...

Sada je upao u riječ Will Bender.

– Nelly Ripley? – upitao je i iznenađeno podigao obrve.

– To je njezino građansko ime i prezime – objasnio je Brazos. – No sama kaže kako je važno zvati je Yvette de L'Amour. Yvette de L'Amour, poznata zvijezda! – nasmijao se Brazos. – Zvijezde su visoko. Sedlo me ne može približiti tim visinama. Ali, dovraga, upravo ste rekli da je ljepotica saveznik razbojničke bande, je li tako?

– Jest, Brazose! – potvrdi šerif. – I zvijezde mogu biti tamne!

Teksašanin prijeđe nadlanicom preko snažne brade i zapilji se šerifu u oči.

– Kako dolazite do toga da djevojka živi dvostrukim životom? – pitao je.

– Ovako: gdje se god ona pojavi, krade se novac: U gomilama! Zadnji put dogodilo se to u Golden Cityju, prije toga u Stagebreaku i Hotdog Cityju. Pravi lanac!

– I s tim bi trebalo da ima veze ta djevojka? Samo zato što je u određenom vremenu bila u određenom gradu? Ne bi li se moglo raditi o slučaju?

– Niti govora! Slučajevi su isključeni s prilično sigurnošću. Čim bi banda napravila svoje, djevojka je nestajala. Radi se o petorici ili šestorici razbojnika. Možda ih ima i više. Uvijek napadaju maskirani i dosad se nije moglo otkriti, tko su. No na nekim su se mjestima pojavljivali stranci koji su se kasnije mogli dovesti u vezu s napadima. S nekima od njih pjevačica je viđena više put. Neke migove mogla im je dati samo ona.

– Znači da je morala biti dobro obaviještena o tome, gdje se što može naći.

– Da – potvrdi Will Bender. – Bila je u kontaktu s osobama velikoga povjerenja. Od njih je saznavala kakve su mjesne prilike i sve što je bilo potrebno da se dođe do plijena. Ljepotici kakva jest nije bilo teško povlačiti ljude za nos. Razbojnici su uvijek bili dobro obaviješteni.

– Je li to dokazano? – pitao je Brazos.

Šerif zaniječe glavom.

– Ljudi koji bi mogli nešto reći šute kao zaliveni, što je i razumljivo, budući da bi time priznali kako su pali na lijepak te lukave namiguše – rekao je Will Bender. – Ali ovdje je dopis šerifa Rockwella iz Golden Cityja. U njemu me upozorava na našu pjevačicu. Rockwell joj je sam htio stati na prste, međutim, na žalost, nije uspio prikupiti dovoljno dokaza. No upozorava me da bi se u Gusholeu mogla odigrati slična igra. Bojim se da je u pravu – reče šerif i udari dlanom po otvorenom pismu.

– Krasno – promrsi Teksašanin. – Uzmimo da je sve što ste rekli točno. Međutim, dovraga, što se to mene tiče? Kakve ja veze imam s tom pričom?

– Potreba mi je vaša pomoć.

– Moja pomoć? – reče snažan kauboj i začuđeno pogleda šerifa.

– Htio bih da se spomenuti lanac prekine – rekao je šerif – a njegova je karika ljepotica koja nas je počastila gostovanjem. Ili bi vas možda pogodilo da se ona nađe iza brave?

Brazos pogne glavu.

– Bila mi je draga – progunđao je. – Ali to sam prebolio.

– Možemo dakle prijeći na stvar – reče šerif zadovoljno. – Kako banda radi, to je poznato. Najprije šalje djevojku. Ako ona sazna za kakav vrijedan plijen, nastupaju prijatelji. Potom društvo nestaje. Ne znamo, međutim, tko su lopovi. To bi mogao saznati čovjek kao što ste vi, koji pjevačicu dobro zna.

– Prema tome, ja bih se morao pretvoriti u doušnika?

– Ružna riječ, ali...

– Primamljiva nije niti opasnost da pritom izgubim glavu – reče Brazos i ponovo protrlja bradu.

– Hja, priznajem da zadaća nije lagodna – primijeti šerif. – Ali vi ste moja jedina nada. Osim toga, mogli biste učiniti nešto za pravdu i zakon.

– Hm – reče Brazos i okrene se prema svome gazdi. – Kako vi gledate na tu stvar?

– Šerif može računati s tim da mu pružim svu moguću pomoć – odgovorio je rančer koji je čitavo vrijeme šutio. – Ali sve zavisi o tebi, Brazose.

– Pa, dobro, sporazuman sam – odsiječe Teksašanin. – Premda mi nije jasno što bi valjalo učiniti da se otkrije banda. O tome zaista nisam razmišljao.

– Zato pažljivo slušajte – reče Will Bender.

*

Šerif je iznosio prilično smion plan. No sve je bilo dobro promišljeno i budu li se poštovale pojedinosti, uspjeh ne bi smio izostati. Pritom je bilo važno da svi koji su u plan upućeni šute. Banda ne smije ništa naslutiti.

Na Johnu Morganu bilo je da se na neko vrijeme odrekne svoga snažnoga kauboja. Brazos je morao biti potpuno slobodan.

Prva je Brazosova zadaća bila čist užitak. Slijedećega je dana još radio, zatim se vratio u Gushole i posjetio »Golden Branch Saloon«.

Taj put imao je u džepu dovoljno novaca. Šerif Bender opskrbio ga je tako da ne mora škrtariti i zapadati u neprilike. Brazosu se svidjelo da na račun gradske blagajne gasi žeđ. Pivo i žestoka pića godila su mu kao nikad prije.

Čim se pružila prilika, pozvao je k sebi Yvette. Djevojka bi nakratko porazgovarala, zatim se ponašala kao da Brazos ne postoji. No činilo se da je svjesna toga kako je došao zbog nje.

Brazos ju je promatrao cijele večeri. Upamtio je sve ljude s kojima je razgovarala. No među njima nije bilo nijednoga koji bi djelovao sumnjivo. Djevojčini prijatelji kao da još nisu stigli u Gushole.

Čim je Dan Shottle oko ponoći počeo zatvarati, djevojka je nestala iza sporednih vrata. Bilo je očito da je htjela izbjeći obnavljanje staroga poznanstva s Brazosom.

Teksašanin je ustao. Bio je ugrijan, no nije se napio.

Polako je odvezao konja, uzjahao i krénuo je iz zanoćaloga grada. Ispod kaputa imao je napola punu bocu viskija.

Konj je kaskao. S brda je pirkao hladan vjetar, noseći sa sobom gorkast miris. Na beskrajnom nebu Colorada sjale su zvijezde. Nemirna svjetla u mirnoj noći.

Za tri sata našao se Brazos pred ciljem. Pred njim se pružila Plava dolina s otocima drveća i grmlja. Nedaleko od jezera koje se caklilo poput ogledala nazirala se rančerska kuća.

Brazos zaustavi konja, izvadi bocu, izvuče zubima čep i nagne kao da skapava od žeđi. Pritom se polio ali se odmah utješio veselom mornarskom pjesmicom.

Kad je projašio ispod vratnica na vrhu kojih je visio zaštitni znak, izblijedjela bizonska lubanja, netko je oštro viknuo:

– Hej, ti!

Glas je dopirao od obora.

Jimmy Twodance nije drijemao na svojoj noćno straži. Govorila je to i cijev njegove puške.

– Zdravo, šalivdžijo! – doviknuo je Brazos. – Brojiš konjske krafne? Hik! Ja bih na tvom mjestu taj posao obavljao sa svijećom.

– Dovraga, ne možeš li biti tiši? – ljutio se mladi kauboj, prepoznavši došljaka. – Probudit ćeš cijeli ranč!

– Baš me briga! – odmahivao je Teksašanin. – Sad će biti veselja!

Brazos ponovo potegne iz boce. Zatim je izvukao revolver i zapucao uvis.

– Prokleti idiote! – psovao je Jimmy Twodance.

Iz kaubojske nastambe također su se začule psovke. Nekoliko je ljudi istrčalo na dvorište u gaćama ali s koltovima u rukama.

Kad su prepoznali Teksašanina, cijevi su se spustile, no salve grdnji nisu prestajale.

Brazos je ponovo počeo divlje pjevati. Naoko se teško spustio s uznemirenoga konja i zatetурao je prema svojim drugovima. Ispred njih se zaustavio i gutnuo tako da se zagrcnuo.

Brazos je stajao kao ukopan.

– Što buljite u mene tako blesavo? – derao se. – Izgubili ste smisao za šalu, ha?

– Ne prepoznajem te – rekao je Doc Smoky, stari kuhar i zanjihao je glavu. – Zajahao te vrag?

– Itekakav! – smijao se Brazos.

Na prvom koraku Brazos je počeo gubiti ravnotežu i uhvatio se za Doca Smokyja i malo-ga Shortyja, oborivši ih zamalo obadvojicu. Dahtao im je u lice i brundao:

– Onda, smrzotine, hoćete li se ugrijati gutljajem ili vas moram zalijevati?

Prije negoli su ljudi mogli protestirati, javio se John Morgan:

– Dovraga, kakva je to galama?

– Brazos se vratio iz Gusholea pun kao spužva – raportirao je kuhar.

– Tako? – uzvratio je gazda.

– Podla laž – javio se Brazos. – Uopće nisam... – zaustio je i trenutak kasnije raspršnula se boca viskija na zidu kaubojske nastambe.

– Sad je dosta! – zagrmio je rančer. – Osvijestite ga!

– Odmah, gazda! – reče Doc Smoky i dade znak ostalima da momka odvuku u krevet.

– I vi slušate gazdu kao psi! – bunio se Brazos dok su ga natezali kao krpu. – Paščad!

– Zaveži i dođi! – škrgutao je Doc Smoky. – Ideš u krevet da se otrijezniš!

– Spavanje je dobra stvar – mrmljao je Brazos.

Opustio se i dopustio je da mu izuju čizme.

– Smrdi poput staroga bureta – primijetio je Shorty. – Zapravo, prava sramota.

– Dobili smo ga u krevet – pomirljivo će Doc Smoky. – Ne izazivaj ga. Možda će zaspati. Pobrini se za njegova konja.

Netko je ugasio svjetlo. Kreveti su škripali. Shorty je još jednom provjerio vrata i zatim je zavladala tišina.

Brazos je prekrižio ruke pod glavom i ispružio se. Prije nego-

li je zaspao još se jednom tiho nasmiješio. Zatim je počeo hrkati.

* * *

Sutradan su Brazosa grubo probudili. Oko njegova kreveta stajalo je pola momčadi i on je žmirkajući promatrao mračna lica.

– Što je, dovraga, što gori? – pitao je.

– Diži se! – mrmljao je Doc Smoky ispod svoga staroga kožnatoga šešira. – Na posao!

– Posao? Niti govora! – branio se Teksašanin, okrenuvši se na drugu stranu.

– Kreći! – ustrajao je Doc. – Ustaj!

– Neću! – protivio se Brazos. – Ostavi me da spavam.

– Pazi da ne bih! Za izležavanje nisi plaćen. Ako možeš lokati, možeš i radiţi. Ne razumijem te. Diži se!

– Idi dovraga! – gunđao je Teksašanin. – Gonite se svi! Neka mi nitko ne dolazi pred oči.

– Budi razuman, Brazose – smekšao se Smoky. – Ipak ne možeš jednostavno...

– Ne mogu te gledati, prokleti patuljče! – režao je Brazos. – Ako ne nestaneš, podivljat ću!

Te su se riječi odnosile na Shortyja, koji je samo u sedlu bio jednak ostalima. Na nogama je stvarno djelovao patuljasto.

– Što kažete? – pitao je Shorty. – Momak nam najprije pokvari noć, zatim vrijeđa. Prije svih mene, svoga najboljega prijatelja. Nije li poludio?

– Otrijeznit ćemo ga! – obećavao je Doc Smoky mrkoga lica. – Donesite vjedro vode!

– Niti govora! – skočio je Brazos, no odmah je klonuo natrag na ležaj. – Neka se nitko ne usudi! Lubanja mi se raspada!

– Lijepo se udesio! – reče kuhar. – Ipak, dobit ćemo mi njega na noge! Dodajte vodu!

– Da se niste usudili! – bunio se Brazos. Odmah je ustao ali isto je tako odmah klonuo. – Oh, moja glava! – stenjao je.

– Gadno se udesio, momci – gunđao je kuhar. – Moramo mu pomoći.

Smoky je dao znak kaubojima i teški je momak začas bio izvučen iz kreveta.

– Ostavite me na miru ili ćete se smijati bez zubi! – prijetio je Brazos.

Momci se nisu obazirali na prijetnju. Pograbili su ga još čvršće. Izveli su ga na dvorište i odvukli do jezera. Dvojica su ga uhvatila za ruke, dvojica za noge. Shorty ga je uhvatio za kosu i zagnjurio mu glavu nekoliko puta u vodu.

– Za ovo ću vas pobiti! – vikao je Brazos. – Pobiti sve do...

Dalje Brazos nije dospio jer mu je lice opet bilo u vodi. Umjesto riječi pojavili su se mjehuri, popraćeni grgljanjem. Kad je Shorty izvukao Brazosovu glavu iz vode, Teksašanin se zdušno borio za zrak. Čim je predahnuo, počeo je ponovo psovati i prijetiti.

Tada se pojavio John Morgan.

– Što se ovdje zbiva? – pitao je i zagledao se u svoje ljude.

– Gasimo Brazosa – reče Doc Smoky. – Vrijeme je da...

– Da se prihvati posla? – pitao je rančer ozbiljna lica.

– Upravo tako.

– Hm, ne razumijem – reče John Morgan namrštivši čelo. Brazos je čučao na obali i ispljuvavao vodu, buljeći tupo u zemlju. – Dosad s njim nije bilo takvih neprilika.

– Dogodilo mu se, iznimno – branio je Shorty prijatelja.

– Hm, hm, nadam se da je tako – kimne John Morgan.

Pogledavši Teksašanina, rekao je:

– Brazos, ustani i dođi u kuću. Zažmirit ću na jedno oko i dat ću ti posao koji možeš obaviti u takvu stanju.

Snažni kauboj se gunđajući uspravio. Nekoliko se put stresao kao mokar pas, zatim je nesigurnim korakom krenuo za rančerom.

Kad su se našli u kući, nasmijali su se. Mary-Lou nije ih pritom smetala jer nije ništa znala o dogovoru. No rančer je ipak našao izgovor da je pošalje van.

– Dosad si radio dobro – rekao je zatim Brazosu. – Budeš li svoju ulogu i nadalje igrao tako dobro, uskoro ćeš steći dovoljno loš glas da možeš djelovati dalje. Sada jedi. Poslije ćeš upregnuti dva konja i odvesti se u Gushole po sol za goveda. Ostalo znaš.

– Vrlo dobro! – reče kauboj uz širok osmijeh.

II

Malo prije podneva Brazos je stigao u Gushole. Zaustavio se pred prodavaonicom, privezao je konje i ušao.

Čitav sat bio mu je potreban da natovari vreće sa solju. Zatim je otišao u obližnji »Golden Branch Saloon«. Najprije se počastio sa četiri sočna odreska i šunkom. Zatim je naručio pivo, koje je slijedilo drugo i treće.

Konji su kunjali na suncu. Poslijepodne je odmicalo. Životinje su mirovale, a ljudi su se čudili. Neki su govorili kako je sramota što zaprega mora satima stajati tako izložena. Takva je bezobzirnost zaista rijetkost.

Ljudi su po žigovima znali čiji su konji i šibali su Brazosa prijekornim pogledima. Bilo je i prijetećega gunđanja.

Brazos se na sve to nije obazirao. Naprotiv, bio je vrlo zadovoljan time što je na taj način svima upadao u oči.

Poslije ručka sjeo je k dvojici pijanih tragača za zlatom i počeo je s njima kockati. Dobivao je. Da se pritom služio trikovima opazili su samo postrani promatrači. Tragači nisu ni u što sumnjali i nastavljali su igru. Kad su bili operušani, poustajali su i kiselih lica izašli iz saluna.

Brazos je zadovoljno prigrtao dobitak. Pozvao je barmana i naručio još jedno pivo.

Tada su se tragači vratili.

– Što je? – pitao je Brazos kad su se momci zaustavili ispred njega.

– Kocke! – reče jedan poslije kratkoga oklijevanja. – Htio bih da ih još jednom vidim.

Teksašanin je znao što se dogodilo. Netko je ljudima vani rekao da su prevareni.

– Zašto? – pitao je. – Mislite da sam varao, ha?

– To vi kažete – rekao je drugi tragač oprezno jer mu nije promaklo da se lice snažnoga kauboja smračilo. – Htjeli bismo samo znati, kako se dogodilo da smo neprestano gubili.

– Dakle, što je s kockama? – javio se drugi tragač. – Hoćemo li ih vidjeti ili ne?

– Nećete!

– Prema tome, moramo vjerovati da igra nije bila ispravna.

– Znači, smatrate me varalicom? – podvikne Brazos i skoči tako da se prevrnula stolica.

Tragači su uzmakli.

Na trenutak činilo se da će se Teksašanin baciti na njih, no on je odjednom spustio ruke.

– Dobro – rekao je – vraćam vam novac. Ionako mi nije potreban. Uzmite ga i gubite se.

Jedan je tragač prišao k stolu. Najprije se zagledao u Brazosa a zatim je počeo kupiti novac.

– A sada napolje! – podviknuo je Brazos. – Brzo, dok vas nisam izbacio!

– Tragači su požurili da izađu.

Brazos je podigao prevrnutu stolicu. Sjeo je i počeo bijesno promatrati ljude oko sebe.

– Što kažete na ovo? – pitao je. – Imate oči i uši? Prokleti klipani htjeli su najprije sa mnom igrati, zatim su tvrdili da sam ih varao. Trebalo je da im čizmom isprašim stražnjice!

Nitko nije progovorio. Hladna šutnja i smrknuta lica pokazivala su da se nitko ne slaže s Brazosom. Simpatije su bile izgubljene. Brazos je postao čovjek s kojim nitko pošten ne bi želio imati posla.

Brazos je bio vrlo zadovoljan razvojem stvari.

Slijeganjem ramenima dao je do znanja kako mu je svejedno što nitko ne želi s njim razgovarati. Nehajnom kretnjom dohvatio je čašu s pivom i uživao je u dugom gutljaju.

Došlo je veče. Salun se počeo puniti. Yvette de L'Amour bila je gošća širokogrudnoga trgovca, no morala je nastupiti i ostaviti ga.

Za druge stanke bilo je deset sati. Točno u to vrijeme ujahao je Doc Smoky u grad. Kad je ispred trgovine ugledao zapregu, pocrvenio je od bijesa. Konji su stajali turobno oborenih glava i kopkali su kopitima.

Doc Smoky naprosto se bacio sa sedla. Čim je privezao svoga ždrijepca, pojurio je prema salunu. S vrata se zagledao u prepunu, zadimljenu prostoriju.

– Zdravo, Smoky, stari vuče! – derao se Brazos.

Smoky je otkrio Teksašanina i počeo se mračna lica probijati prema njemu.

– Tu si, je li? – dobacio mu je bijesno. – Proklet da si! Znaš li, klipane, koliko je sati?

– Nemam sat – odgovori Brazos cerekajući se. – Znam samo da Shottle svoju kućicu zatvara u ponoć. Dođi, Smoky, sjedni i uživaj. Viski bolje godi kad se pije sa starim drugom.

Doc Smoky ostao je na svom mjestu poput stijene. Oči su mu sijevale. Toga staroga druga više nije razumio.

– Vani je zaprega i teret koji si morao dovesti na ranč – režao je. – Konji padaju s nogu. Ostavio si ih bez vode i bez hrane. To te ne zabrinjuje, je li? Zapeo si u ovoj rupi i ponovo se natačeš. To je tvoja zahvalnost prema gazdi, je li? Brazose, dovraga, što se s tobom događa?

– Što bi se događalo? – uzvratio je Brazos. – Gasim žeđ. Zar to ne vidiš?

– Ovoga ćeš trenutka krenuti prema ranču!

– Krenut ću kad budem htio – opirao se Brazos. – Neka ti je svejedno što pokazuju satovi.

– Nije mi svejedno i neće mi biti! Polazi, odmah!

Doc Smoky govorio je oštro kao nikad. Bio je tako glasan da se svaka riječ mogla čuti u najzabitijem kutu prostorije. Gosti su napeto promatrali dvojku s Morganova ranča. Zanimalo ih je, kako će reagirati Brazos. Svi su mu s usta grabili riječi, kad je rekao:

– Slušaj, Smoky, poljubi me u stražnjicu! I reci gazdi da ne radim više za njega.

Na Smokyjevu izbrazdanom licu pojavilo se iznenađenje.

– Ne misliš to valjda ozbiljno? – rekao je.

– Sasvim ozbiljno! Kola su, kažeš, vani. Odvezi ih na ranč. Meni se za sve to fućka.

Doc Smoky zine kao da će reći nešto krupno, no progutao je to i okrenuo se. Bijesnim korakom krenuo je prema vratima. Ljudi su uzmicali da ga propuste.

– Reci Shortyju da mi nekom zgodom dovede konja – vikao je Brazos za Smokyjem. – I plaću koja me još sljeduje.

Stari kuhar nije se okretao. Teško razočaran izašo je iz saluna.

Brazos se počeo grahotom smijati. Prisutni su ga začuđeno promatrati.

Brazos se podupre o rub stola i ustade. Između zatečenih ljudi probijao se prema pjevačici. Yvette je upravo bila u društvu kolara i sedlara, koji su joj udvarali.

– Dođi, ljepotice! – rekao je Brazos. – Sada ćemo nas dvoje nešto popiti.

– Hvala, neću! – uzvrati djevojka hladno.

Međutim, Brazos ju je uhvatio za ruku i povukao prema sebi.

– Ostavi me u miru! – bunila se djevojka. – Vidiš da sam gošća.

– Bila si. Sad si kod mene – reče Brazos i izazovno pogleda dvojicu udvarača. Zatim im je dobacio: – A vi, majmuni, idite kući! Žene vas čekaju.

Kolar je porumenio, sedlar problijedio. Ali nijedan nije izustio niti riječ.

Ne obazirući se na udvarače, Brazos je vukao djevojku za sobom. Yvette je koračala nevoljko i opirući se. Čudilo ju je što se nitko nije usudio ništa poduzeti. Kao da su se svi bojali snažnog Teksašanina.

– Osjećaš se vraški jakim – rekla je Yvette kad su stigli do stola za kojim je Brazos prije sjedio.

– Pogođeno! – smijao se Brazos. – Ovdje je dinamit! – rekao je udarivši se po napetoj mišici desne ruke. – Ali možda u glavi nemam samo slamu – dodao je i posjeo Yvette na stolicu pokraj sebe.

– Drzak si – rekla je Yvette. – Pokoravam se samo zato da ne bude gužve.

Brazos se glasno nasmijao, pozvao je barmena i naručio konjak. Morao mu je posebno objašnjavati da donese punu bocu. Platio je odmah i mahnuo barmenu da se odmah udalji.

– Ponašaš se strašno – reče djevojka njišući glavu. – Vraški se trudiš da me uvališ u neprilike.

– Ah, ne želim ništa drugo negoli da s tobom pijem – uz-

vrati Brazos sa smiješkom i natoči piće. – Živjela! – rekao je podigavši čašu.

Pili su. Brazos je ponovo natočio. U salunu se opet počelo razgovarati.

– Ne razumijem te – reče Yvette i zamišljeno pogleda Brazosa. – Zašto si ostavio posao?

– Zato što više nemam volje da rintam po cijele dane za ono što dobijem na kraju mjeseca. Uvidio sam da si imala pravo: samo budala dopušta da mu neprestano zapovijedaju.

– Ali od nečega moraš živjeti. Jesi li razmišljao o tome?

– Jesam – odgovori Brazos. – Čak znam, od čega ću živjeti.

– Od čega?

– To je moja tajna. Odajem ti samo toliko da će mi uskoro biti bolje. Mnogo bolje.

Yvette ga je promatrala sa sve više zanimanja.

– I zaista mi nećeš ništa više reći?

– Neću, Nelly. To je samo moja stvar.

– Dovraga, ne zovi me neprestano Nelly!

– Oprosti, teško se privikavam na tvoje novo ime. Zaboravljam da je preda mnom zvijezda.

– Ne zbijaj šale!

– Govorim ozbiljno. Ti si zaista nešto postigao. Ali uvjeravam te da ću i ja uskoro biti viđen čovjek. Bogat!

Brazos ponovo iskapi čašu. Zatim je nastavio:

– Reci, da li bi se udala za mene kad bih imao velik ranč?

Yvette je odgovorila protupitanjem:

– Čime bi ga kupio?

Brazos se tajanstveno smješkao.

– Novcem, naravno – rekao je. – Novcem za koji znam, gdje ga mogu uzeti.

Pjevačica samo što se nije zagrcnula. Teško je prikrivala radoznalost.

– Hm, i gdje te čeka tolika svota? – rekla je zagledavši se u crveno lakirane nokte.

– Moja stvar.

– Nezakonita?

– Možda – reče Brazos i podigne snažna ramena. – Ali što se to koga tiče?

– Hm – izusti Yvette i poče se nemirno namještati na stolici.

Prstima lijeve ruke pjevačica je kuckala po stolu. Brazos ju je postrance promatrao i bio je siguran da o nečemu razmišlja.

– Nećemo više razgovarati o novcu – rêče kauboj i primakne se bliže. – radije ćemo o tebi. Znaš li da mi se sviđaš još više negoli prije pet godina?

Položivši ruku na djevojčin struk, Brazos se nagne da je poljubi.

– Ne ovdje! – žurno će Yvette. – Pričekaj dok zatvorimo. Tada možemo u mojoj sobi popiti još po gutljaj.

Bilo je vrijeme da Yvette otpjeva nekoliko pjesama. Kad je odlazila, Brazos je gledao za njom uz zadovoljan smiješak. Ribica je zagrizla meku.

x

Brazos je unajmio sobu nasuprot Yvettine. Namještaj bijaše jednostavan. Prizor je gledao u dvorište.

Prije zatvaranja saluna pjevačica je još jednom nakratko razgovarala s Brazosom. Rekla mu je da dođe k njoj neopazice.

Nikako ne bi bilo dobro da ga itko vidi. Kad se ona povuče, on neke čeka još četvrt sata.

Djevojka je iskoristila slobodno vrijeme. Svukla je haljinu, izula cipele, oslobodila se mrežastih čarapa i odjenula se u rafiniran haljetak od plavog šifona. Zatim je uredila kosu i dotjerala lice.

Kad je bila gotova, na vratima se čulo tiho kucanje. Tri put kratko, kako je bilo i dogovoreno. Nelly Ripley, sada Yvette de L'Amour, pustila je Brazosa da uđe i odmah je za njim zatvorila vrata.

– Sunce žarko – reče Brazos zagledavši se u djevojku – sad počinjem pomalo shvaćati, zašto momci luduju za tobom!

Pjevačica je pozvala rukom i smiješkom Brazosa da sjedne na starinsku plišanu sofu.

– Sjedni! – rekla je.

Brazos je prihvatio poziv. Opruge su zaškripale pod njegovom težinom. Uz širok osmijeh stavio je na stol bocu francuskog konjaka što ju je donio sa sobom.

Yvette je iz ormara izvadila dvije čaše. Kretala se izazovno ali meko. Svjetlo je u sobi bilo prigušeno, međutim ispod gotovo prozirne tkanine jasno se naziralo vitko tijelo.

Kad je postavila čaše, Yvette je ostala stajati ispred Brazosa.

– Zašto ne sjedneš? – pitao je, nezadovoljan što mu je glas hrapav.

Yvette se spusti na stolicu Brazosu nasuprot i prekriži noge. Nagi dijelovi sjali su poput svijetle bronce.

– Natoči nam – rekla je Yvette kao da guče.

Brazos je natakao čaše drhtavom rukom. Yvette je to opazila i smješkala se. Vjerovala je da je žrtvu dobila u mrežu.

Teksašaninu zaista nije bilo lako da zadrži hladnu glavu. Djevojka je bila neodoljivo lijepa. Morao se itekako truditi, da ne zaboravi zašto se približio toj zavodnici.

– U tvoje zdravlje! – reče Yvette i podigne čašu.

Brazos je kimnuo. Njegove su se oči napasale na tom lijepom tijelu. Misao da ga je jednom posjedovao djelovala mu je gotovo nestvarno. Spopadala ga je neodoljiva želja da je opet zagrli.

Čašu je ispraznio naiskap.

– Na što si sada mislio? – pitala je Yvette.

– Na prošlost. Ne mogu pojmiti da smo se ponovo sreli i da sada ovdje sjedimo zajedno.

– U ovoj ruševini! – nasmijela se Yvette. – Ali onda također nismo bili u luksuznom hotelu. Međutim, bili smo jako zaljubljeni.

Brazos kimne.

– U međuvremenu prošlo je pet godina. Zašto si me pozvala, Nelly?

– Zato što smo stari prijatelji. Nadam se da mi jučerašnje držanje nisi zamjerio.

Teksašanin zaniječe glavom.

– Siguran sam da nisi mislila ništa loše.

– Nisam. Ti znaš da sam katkad prgava. Ali vjeruj mi da ću te uvijek znati cijeniti. Ima li u nekome nečega ili nema, to opažam gotovo nepogrešivo. Ako netko nije imao sreće, toi me ne zbunjuje. Uvjerena sam da ćeš stići do cilja koji si odabrao, a tvoja je stvar kako. Sred-

stva se katkad ne mogu birati po volji. Ako sreća neće doći sama, valja je uhvatiti za grivu.

– Tako je – potvrdi Brazos. Bio je zadovoljan s tokom razgovora i nastavio je: – Neću više živjeti od dodatnih zalogaja. Uostalom, u godinama sam kad se traži sigurnost. Osim toga, jednoga bih dana htio osnovati obitelj. Tko nema ničega, ne može si priuštiti ništa.

– U salunu si govorio o vlastitom računu – pobrzala je djevojka. – Potreban novac potražit ćeš na tamnom izvoru, ako sam te dobro razumjela. Dobro, ti znaš što radiš. Ali moraš razmisliti o tome, ne bi li mogao završiti u zatvoru. Možda zauvijek.

– U tom pogledu budi mirna – reče Brazos uz smiješak. – Za ostvarivanje mojega plana potrebna je samo odlučnost i hrabrost. Sve je sasvim sigurno i rizika skoro nema. Budem li donekle spretan, neće biti kapi krvi.

– I koliko očekuješ?

– Pa, otprilike dvadeset tisuća – odgovori Teksašanin opušteno.

Yvette je iznenađeno zafućkala.

– Ej, ej! – izustila je. – Gdje leži tolika gomila? Ovdje, u Gusholeu?

Brazos slegne ramenima i gutne.

– Meni to možeš reći – mislila je Yvette. – Ja te neću izdati.

– Što bi imala od toga da ti kažem? O takvim se stvarima ženama nikad ne govori.

Brazos podigne glavu i zagleda se u djevojčine oči. Bile su nemirne.

– Pa, ovaj, prijatelji smo!

– Da, Nelly, ali...

Brazos ušuti i poče grickati donju usnicu.

– Kad bih ti mogao zaista vjerovati... – zaustio je.

– Možeš!

Brazos je šutnjom mučio radoznalku. Pri tom se igrao praznom čašom.

– Odgovori mi na jedno pitanje – rekao je iznenada. – Ako ostvarim plan, hoćeš li biti mojom ženom?

Yvette nije odgovorila. Umjesto toga ustala je i sjela poréd Brazosa na škripavu sofu. Zagrlila ga je i poljubila u usta.

Bio je to najprije mek i suzdržan poljubac. Djelovao je proračunato. No odjednom je planula vatra i djevojka je ljubila Brazosa strastveno. Kao da su navrle uspomene na stare dane, kad su jedno drugo voljeli.

Ali, to raspoloženje nije dugo potrajalo. Djevojka kao da se prenula. Kao da se sjetila drugoga muškarca i njegovih prava, čovjeka koji očekuje da će se držati njegovih uputa. Čovjeka čije je ona oruđe.

Yvette se izmakla iz zagrljaja i pogledala Brazosa usiljenim smiješkom.

– Da, ići ću s tobom – promrmljala je. – Kamo god budeš htio. Kad će to biti?

– Za nekoliko dana.

– Dobro, Brazose. Sada mi reci, gdje se nalazi tih dvadeset tisuća dolara?

Teksašanin je ponovo uvidio je da sve što djevojka govori i čini hladna računica. Prije, dok su se ljubili, i on je osjetio nešto kao strast, no taj je osjećaj brzo nestao. Sada gleda na stvari ponovo trezveno. Djevojka bi ga

htjela iskoristiti da sazna ono što bi neki razbojnik, čija je vjerojatno ljubavnica, htio znati. Ne, u takvu se grešku ne smije uvaliti. Mora misliti na svoj zadatak. U njemu nema mjesta za ljubav! Yvette de L'Amour izbacila bi ga kroz vrata onoga trenutka kad bi saznala kako nema niti najmanje nade da će u dogledno vrijeme postati bogataš.

– Novac nije daleko – odgovorio je na pitanje.

– Dakle, ipak u Gusholeu?

– Moguće.

– Reci mi, gdje? Htjela bih točno znati – navaljivala je lijepa pjevačica.

Brazos ju je pustio da se koprca dok je točio konjak i pio.

Zatim je rekao:

– Ono što znaš, neka je dovoljno. Razmišljaj radije o tome, što možemo učiniti kad budemo imali toliko novaca. Dvadeset tisuća dolara kao kauboj ne mogu zaraditi u čitavu životu.

– Ipak bih htjela znati, gdje je novac – šapnula je Yvette, prinijevši čašu k usnama. – Molim te, reci mi!

– Ne, Nelly, ništa ti više neću odati.

– Zašto?

Ovaj put Yvette nije smetalo što ju je Brazos nazvao njezinim pravim imenom.

– Zato što te neću u to umiješati – rekao je. – Shvati me!

Djevojka je bila razočarana. To nije bilo teško ustanoviti.

Kad je ustala, Brazos ju nije sprečavao da ode od njega.

– Da odem? – pitao je.

Pjevačica kao da je razmišljala. Tad se odjednom na njezinim jedrim usnama pojavio smiješak. Odlučila se za posljednji pokušaj.

– Ne, ostani! – rekla je.

Sljedećega trenutka spuznula je nježna haljina niz njezina bedra na pod pored kreveta.

III

Crvenkasta prašina valjala se niz brežuljke i slijegala se na škrto rastlinje. Podizalo ju je osam konja. Osam konja, među njima dva teretna. Šest preostalih jahali su razbojnici.

Na čelu je jahao Milton Slate. Njegova je družina djelovala kao da je došla s nekog ranča. Ni na jednom jahaču nije bilo ničega od znakova što ih vole bandolerosi, da bi već svojim izgledom zastrašivali okolinu u kojoj se pojavljuju.

Miltonova banda nije se oslanjala na takve učinke. Ona nije djelovala divlje, niti je to htjela. Njezin je uspjeh dosad bio u tome da djeluje neupadno, da njezini ljudi izgledaju kao obični došljaci ili prolaznici.

Samo onaj tko se zagleda u ta lica može zaključiti da izvanjska opuštenost tih ljudi vara. Ta lica bila su nemilosrdna, te oči hladne i nesmiljene.

Još je nešto bilo napadno u susretu s tim ljudima. Oružje! Ono je bilo neobično njegovano. Izglađeni kundaci odavali su da vlasnici često vježbaju.

Milton Slate bio je star trideset i osam godina. Visok, snažan, uglata lica. Oči boje čelika. Pojava koja se nije dojimala samo žena.

Slate je bio odjeven u tamnosivo odijelo. Čizme su šarama dopirale do koljena. Na petama su bile srebrne mamuze. Nos je podsjećao na grabežljivicu. U

pogledu je bilo nečega zapovjedničkog. Usnice su bile široke i pomalo nabrekle, povinute nadolje, čime su dobivale strog izraz koji je nestajao samo kad se Milton Slate smijao. A smijao se vrlo često. Međutim, oči su ostajale hladne, one u smijehu nikad nisu sudjelovale. One su uvijek stražarile.

Jahači su se penjali na brijeg s kojega su se u daljini vidjele oronule kuće grada.

Vođa je podigao ruku. Zauzdao je svoga ždrijepca i skupina je stala.

– Gushole! – rekao je uz hladan smiješak. – Čini se da je to gnijezdo kao stvoreno za nas.

– Hoćemo li ući u grad zajedno? – pitao je Billy Ramp, koji je stajao uz Slateov bok.

Ramp je bio najmlađi u skupini. Jedva da je napunio dvadeset i dvije godine. No bio je možda najopasniji.

Billy Ramp kao da se rodio s koltom. Svi su se bojali njegove virtuozne brzine u povlačenju i sigurnosti u pogađanju. U tome ga nije dostizao niti Milton Slate. Međutim, Slate je bio njegov šef i ujedno prijatelj. Vođa bande spasio je vitkom momku bez roditelja život, kad su ga prije nekoliko godina kauboji htjeli objesiti zato što je na pašnjaku ukrao tele. Učinio je to kad više nije mogao izdržati glad.

Od toga dana Slate i Ramp bili su neprestano zajedno.

– Nećemo, Billy – odgovorio je Slate. – Radit ćemo kao što smo običavali. U ovom nas kraju, doduše, ne pozna nitko, ali unatoč tome moramo biti oprezni. Pogotovu ovdje u Gusholeu. Obaviješten sam da s ovdašnjim šerifom nema šale.

– U tom slučaju bit će bolje da Dragoo i ja uopće ne ulazimo u grad – rekao je debeli Jeff Anglin, obrisavši mesnatim dlanom lice, to jest napravivši od prašine i znoja blatan premaz. – Nas dvojicu možda ima na plakatu.

Za Anglinom i gipkim mješancem bila je raspisana potjernica. Tražili su ih doduše sve, no vlastitima koje gone razbojnike bila su poznata samo ta dva imena. Oni su bili na stranputici prije negoli što su se pridružili Slateu.

– Sasvim moguće – reče Slate. – Da, bolje je da se klonite Gusholea.

Slate se napola okrenuo u sedlu i pokazao je rukom prema zapadu, gdje se na milju udaljenosti prostro rijedak šumarak.

– Tamo postavite logor – rekao je. – Ja ću s Billyjem u grad, da vidimo kako je s Yvettom. Ostat ćemo u Gusholeu a vas ćete dvojica sutra za nama.

– Slate je pri tom pogledao čupavoga Juga Mahoneya i mršavoga, bolesno blijedoga Archa Sulmana. – Bit ćete neupadni. Ponašat ćemo se kao da se nikad nismo vidjeli. Jasno?

– Potpuno – reče Jug Mahoney.

– Dobro. Sada se rastajemo. I nadajmo se sreći, momci!

Slate i Billy Ramp pojahali su prema Gusholeu.

X

Shorty je odahnuo kad je pred njim osvanuo Gushole. Dug put po nesnosnoj vrućini bio je sve prije negoli užitak. Ali konačno je stigao na cilj.

Kad je, vodeći za sobom Brazosova konja, skrenuo u glavnu ulicu, grad je bio pred njim kao na dlanu.

Čovjek kojega je tražio stajao je raskoračen ispred saluna.

– Zdravo, Shorty! – vikao je Brazos. – Ti si pouzdan prijatelj!

Mali kauboj stao je ispred privezišta i sjahao sa prašinom prekrivenoga konja.

– Zdravo, Brazosa! – promrmljao je.

– Vruće, ha? – reče snažni Teksašanin. – Dođi da pokvasimo grla.

– Polako, prijatelju! Najprije bih htio s tobom razgovarati. Prije pića malo razuma!

– O čemu da razgovaramo, je li?

– Glupo pitanje! – reče Shorty, priveže konja, stade pred Brazosa i zagleda se u njegovo lice. Morao je dobrano istegnuti vrat jer ga je Teksašanin nadvisivao gotovo za dvije glave. – Prokletstvo, vraški dobro znaš o čemu bismo morali razgovarati!

– Hm, da... – iskašlje se Brazos. – Misliš valjda na moj nov način života.

– Nov način života! Nebesa, šenuo si!

Shorty poče zdvojno mahati glavom.

– Ne razumiješ me, je li? – upita Brazos.

– Ne! Ja sam pri zdravoj pameti. – Shorty je hvatao zrak kao riba na suhom. Zatim je nastavio ozbiljna lica: – Više sam put pitao samoga sebe, zašto se uvaljujuše u govno, ali odgovor nisam našao. Znat ću to jedino ako mi kažeš. Budem li mogao, pomoći ću ti. Znaš da sam ti prijatelj. Ako si u nevolji, možeš mi to mirno reći.

– Nema nevolje, Shory – reče Teksašanin uz širok osmijeh. – Naprotiv, nikad se još nisam tako sjajno osjećao. Zaljubljen sam!

– Nemoj reći!

– Čudiš se, je li? Zove se Yvette i pjeva ovdje u salunu. Lijepa je kao san. Naravno, to vide također drugi. Zato moram ostati u Gusholeu i paziti da se tko ne uplete.

– Ah, to je taj vjetar! Bojiš se da se nekomu drugomu ne nasmiješi. Recimo, nekomu s dubljim džepom.

Brazos je prečuo podrugivanje i zagledao se preko Shortyja u svoga konja, osedlanoga i punih bisaga.

– Kao što vidim, doveo si moga ždrijepca – rekao je.

– Da, ali samo zato da se s njim vratiš na ranč – uzvrati Shorty odlučno.

– Ne pomišljam na to!

– Da, da, prijatelju, vraćaš se! Obećao sam da ću te dovesti i održat ću obećanje. Kao uvijek.

Brazos se nasmijao i ušao je u salun. Krivonogi Shorty pratio ga je uz bok. Potezao ga je za rukav i zaklinjao ga:

– Ne smiješ me razočarati, Brazose! Nemoj mi to učiniti!

– Dva piva! – naručio je Brazos mirno.

U sebi je žalio što prijatelju na može reći istinu. Nije mu preostalo drugo nego da se snažnim prsima nasloni na bar iza kojega je stajao Dan Shottle.

– Dođi, budi razuman! – ponovo će Shorty. – Dobro, obuzele su te neke zamisli. Svatko

se jednom mora istutnjiti. Ali sad je dosta drvarenja! Budi zadovoljan što te John Morgan poslije svega hoće primiti natrag. Vratiš li se, sve će biti zaboravljeno.

– Shorty, govoriš kao da sam dijete koje neće progutati lijek – mrmljao je Teksašanin.

– Brazose, neka je i tako, ali želim ti dobro.

– Ostajem u gradu! – reče odučno Brazos.

– Pa ti si ozbiljan čovjek, Brazose! Dovraga, nećeš valjda tako lakoumno profućkati posao na ranču?

– Ah, zadovoljan sam što sam ga se oslobodio!

– Čovječe, ti si poludio! Smutila te sunčanica, ili...

– Potpuno mi je svejedno što misliš o mojim postupcima – prekinuo je Brazos prijatelja i dodao mu pivo što ga je Shottle postavio na bar. – Hajde, popijmo!

– Jedino ako pođeš sa mnom!

– Znaš da od toga nema ništa, Shorty! Živio!

– Ne želim piti s tobom!

– Hoćeš me uvrijediti, Shorty?

Krivonogi se kauboj prezrivo podsmjehne.

– Shvati kako hoćeš – rekao je. – U svakom slučaju, svega mi je dosta. Vidim da si kučkino pleme, da nisi bio vrijedan svoga mjesta za stolom Johna Morgana. Vidjet ćeš, dokle ćeš dotjerati!

– Dokle? – otegnuto upita Brazos.

– Do govna ili do zatvora! – reče Shorty bijesno. – Takav je kraj čovjeka koji ljenčari i juri za sumnjivom ženskom. Uskoro nećeš imati novca. Tko je praznoga džepa, mora ga negdje napuniti. Bilo kako.

– Tako ti dakle gledaš na stvar – reče Brazos polako. – Pa da ti jednom nešto kažem, patuljče. Da vrijeđaš moju čast, hajde, neka. Ali, dragi prijatelju, da loše govoriš o Yvette de L'Amour, to ne prolazi!

– Govorim istinu – zajapureno će Shorty. – Ako joj je po volji čovjek kao što si ti...

Tada je Brazos udario. Udarac nije bio prejak, ali mali kauboj je izgubio tlo pod nogama.

Shorty je odmah skočio i bacio se neustrašivo na Brazosa. Palo je nekoliko munjevitih udaraca.

Brazos je stajao kao da ništa nije osjetio.

– Sad sam opet ja na redu – rekao je podrugljivo.

Uhvatio je Shortyja za opasač i počeo ga vrtjeti kao da u rukama drži lutku.

– Mogao bih te držati u zraku dok ne izgladniš, Shorty – govorio je. – Ali neću biti tako zao. Bolje će biti da te bacim u splačine i dam ti priliku da naučiš plivati. Ili da te objesim ispod svjetiljke? Što ti se više sviđa?

– Spusti me, ništarijo! – vikao je Shorty bacakajući se nogama. – Spusti me i bori se pošteno!

Brazos ga spusti na stol tako da ga je zamalo polomio.

Shorty je skočio na pod, uzmakao je nekoliko koraka poput razjarenoga bika i zaletio se pognutom glavom prema Brazosovu trbuhu.

Djelovalo je to kao da je jarac napao bivola. Brazos je uhvatio

napadača za stražnjicu i ponovo ga podigao. Taj put ispustio ga je na pod i mirno je čekao da se podigne.

U svom bijesu Shorty nije shvatio da je za Brazosa sve to šala. Dohvatio je stolicu i napao je sebi svojstvenom žestinom. Brazos je skokom izbjegao udarac. Istodobno se morao sagnuti. Stolica je tresnula u zid.

Dan Shottle promatrao je borbu i nije mogao zatomiti smiješak. No kad je Shorty nastavio s lupanjem stolica, borba mu više nije bila zabavna. Nije mogao dopustiti da ostane bez namještaja.

Shottle je već htio posegnuti za uvijek spremnom sačmaricom, kad su se naglo otvorila salunska vrata.

Ušao je šerif Bender.

– Prekini! – viknuo je Bender oštro. – Mir!

Shorty spusti stolicu i zagleda se kao i Teksašanin u šerifa, čija je ruka počivala na kundaku kolta.

– Shottle, tko je počeo? – pitao je šerif.

– Taj tamo – reče Shottle i pokaže prema Brazosu.

– Tako, on – reče šerif i ošine pogledom Brazosa. – Morate poći sa mnom.

– Vodite ga – javio se Shorty – i držite ga iza brave dok ne pocrni.

– Mali, zaveži! – otresao se šerif.

Brazos se više nije obazirao na Shortyja. Slijedio je šerifa.

U uredu su se obojica srdačno nasmijala. Brazos je izazvao tučnjavu da ga Bender odvede. Bila je to najbolja mogućnost da porazgovaraju o razvoju događaja. Nije bilo vjerojatno da će itko u išta posumnjati.

– Sve ide kao podmazano – rekao je snažni kauboj. – Svi vjeruju da sam pasji sin i da postajem propalica.

– Što ste postigli?

– Ona je zagrizla!

Brazos je pričao o razgovoru s Yvettom. Prešutio je samo da je kod nje proveo noć.

Kad je Brazos završio izvještaj, napolju se javio topot konja.

Glavnom ulicom dolazila su dva jahača. Jedan je bio visok i snažan, drugi vrlo mlad i vrlo vitak.

Obojica su se nenapadno ali izvjedljivo ogledavala oko sebe.

– Vjerujete li da ta dvojka pripada očekivanoj bandi? – pitao je Brazos šerifa.

– Sasvim moguće. Svaki došljak mora nam biti sumnjiv.

Bender je izgubio iz vida Miltona Saltea i Billyja Rampa, međutim dobro je upamtio njihova lica.

Došljaci su jahali prema Shottleovu salunu.

– Vi ćete nadzirati momke – rekao je Brazos – a ja ću vidjeti, hoće li tražiti vezu s djevojkom. Ako biste mi što važno htjeli javiti, napišite to na ceduljicu i ostavite je u dvorištu. Tako ću raditi i ja. Pokraj stajskih vrata postavit ću limenku. I pripazite da nitko ništa ne opazi.

IV

– Eno ga! – šaptala je djevojka. – Ulazi kroz stražnja vrata.

Yvette je sjedila s Miltonom Slateom i Billyjem Rampom za stolom u kutu, odakle se neopa-

zice moglo promatrati čitav salun.

Brazos je ušao. Lakim korakom pošao je prema baru. Naručio je pivo. Kad ga je dobio i popio gutljaj, vedro se ogledao oko sebe.

Tad je otkrio trojku. Slateov i Rampov pogled govorio je o tome da s djevojkom razgovaraju o Brazosu.

– Zdravo, Yvette! – reče Brazos raspoloženo. – Dođi da nešto popijemo!

– Možda kasnije – uzvratila je djevojka. – Sada nemam vremena.

Mnogi gosti koji su promatrali kako je Brazos večer prije vrijeđao sedlara i kolara očekivali su nešto slično. Međutim snažan ih je Teksašanin iznenadio slijeganjem ramena. Šutke je uzeo čašu i potražio stol u blizini mjesta gdje će stajati pjevačica.

Brazos je sjeo tako da može vidjeti Slatea, Rampa i djevojku. Namjerno ih je s vremena na vrijeme pogledavao. Mračna, neraspoložena lica. Svaki promatrač morao ga je smatrati razljućenim i ljubomornim udvaračem, razočaranim što ga je pjevačica odbila.

Tako je zasigurno mislila Yvette. Brazos je vidio kako je uznemirena. Bilo je očito da se boji kako će Brazos ponovo izazvati sukob. Ako ne baš odmah, svakako poslije, kad dovoljno popije.

Yvette je naglo ustala. Rekla je nešto Slateu i uputila se prema Brazosu.

– Evo me! – guknula je neđužnim glasom.

– Krajnje je vrijeme – negodovao je Brazos. Čekao je da djevojka sjedne i tada je oštro zapitao: – Tko je onaj tamo? Mislim na onoga visokoga.

– Džentlmen iz Denvera. Čovjek uglađeniji negoli što si ti.

– Hvala! – odsijeće Brazos. – A onaj mlađi, balonja?

– Njega se čuvaj! Djeluje kao dječarac, ali pun je dinamita! Nemoj ga kojim slučajem uvrijediti.

– Dakle, revolveraš?

– Pa, u svakom slučaju brz je s koltom. Mislim da je nepobjediv.

Brazos je pio pivo ali djevojku nije ispuštao iz vida.

– Ako se ne varam, znaš ga pobliže? – pitao je kad je spustio čašu.

– Ne, samo površno. Kao i onoga drugoga.

– Hm, prije mi se činilo da je on tvoj stari znanac.

– To je tvoje umišljanje – uzvratila je djevojka, oborivši oči. Zatim je nastavila: – Slušaj me, Brazose: mladić je opasan! Njemu se fućka za tvoje jake pesnice. Stradat ćeš. Miči se obojici s puta.

– Ta me dvojka ne zanima – ustvrdi Brazos, nasmijavši se drsko i istovremeno čeznutljivo. – Bio bih sretan da smo već u ponoći.

– Zašto?

– Pogodi!

Yvette je razumjela što Brazos misli.

– Ne, danas nikako – rekla je.

– Zašto?

– Ne osjećam se dobro. Boli me glava. Muči me cijeloga dana. Ako uskoro ne popusti, morat ću Shottleu reći da ne mogu nastupiti.

Brazos je bio načistu s tim da ga neće primiti zbog toga što su u grad došla ta dvojica. S jednim od njih, Miltonom Slateom, povezuje je nešto više od onoga što priznaje. U to je Brazos bio čvrsto uvjeren.

Međutim, bili su potrebni čvrsti dokazi. Njih će pribaviti za nekoliko sati.

* * *

Brazos je odjeven ležao u krevetu. Svjetlo nije palio. Čekao je da prođe vrijeme. Da ne bi zaspao, popušio je s vremena na vrijeme po cigaretu.

Napolju su se više put škripavo otvarala i zatvarala vrata. Šarke je davno valjalo nauljiti. Čuli su se također koraci i glasovi.

Tako je došla ponoć, vrijeme kad Dan Shottle zatvara. Uvijek. Tako i danas.

Iz saluna su jedan za drugim dolazili gosti koji su kod Shottlea uzeli sobe. U hodniku je vladala živost.

U susjedstvu su se smjestili Slate i Ramp. Brazos je čuo kako otvaraju vrata, kako ulaze u sobu i potiho razgovaraju. Zid bijaše tanak, ali nažalost predebeo da bi se riječi mogle razumjeti. Brazos je uspio uhvatiti samo nekoliko krhotina razgovora.

Činilo se da je Yvette također već u sobi. Kako je Brazos računao da će Slate ići k njoj, uzeo je stolicu i sjeo kod vrata.

Kroz ključanicu mogao je vidjeti dio hodnika i Yvettina vrata, koja su bila upravo njemu nasuprot. Kako je u hodniku cijele noći gorjela petrolejka, Brazosu nije moglo ništa promaknuti.

Prošlo je pola sata. U spavaćem dijelu zavladala je potpuna tišina.

Brazos je već zamalo klonuo od umora, kad je začuo šum. Trgnuo se i ustanovio da su se otvorila vrata. Netko je izlazio iz sobe.

Brazos se nagnuo i zagledao se kroz ključanicu. Ugledao je muškarca. Kao što je i pretpostavljao, bio je to Milton Slate. Išao je prema Yvettinim vratima. Potiho je kucao.

Yvette je brzo otvorila. Brazos ju je nakratko vidio kad je puštala k sebi Miltona Slatea.

Brazos osjeti kako u njemu jača neka gorčina. Ne, zaista mu nije bilo svejedno, hoće li djevojka primiti mušku posjetu ili neće.

No sada je bio načistu s tim da su dva stranca došla u Gushole zbog Yvette, što znači da pripadaju bandi za kojom traga šerif Bender.

Brazos tiho odmakne stolicu i oprezno otvori vrata. Ogledao se na obadvije strane hodnika i izašao je.

Prišuljao se vratima Yvettine sobe i načulio je uši. Čuo je ženski glas:

— Pokušala sam više put, ali nažalost, uzalud.

Brazos nije uspio čuti ništa više. Iza njega su zaškripala vrata i on se munjevito okrenuo.

Ugledao je Billyja Rampa. Momak je stajao između vratnica. Bio je odjeven kao da će se popeti u sedlo. Za noćnu se šetnju međutim sigurno nije spremio. Bio je u čizmama i kaputu. Na glavi šešir, o remenu kolt.

— Gle, gle! — rekao je oteg-

nuto. – Dasa koji prislanja uho na tuđa vrata!

– Misliš da zaista...

– Tako mi se čini – presjekao je Ramp Brazosa.

– Varaš se! Osim toga, što bi se to tebe ticalo?

Brazos je govorio izazovno. Momak kao što je Billy Ramp mogao je biti zadovoljan. Sa spremnim revolverom vrlo bi se rado upustioi u borbu s ljudeskarom kao što je Brazos. Plašio se nije ničega.

No Billy Ramp se ipak predomislio. Munje su u njegovim očima ugasle.

– Ne želim svađu – rekao je.

Poslije tih riječi vratio se u sobu, kao da se ništa nije dogodilo.

Brazos se također vratio u svoju sobu. No ostao je kod vrata. Ljutio ga je neuspjeh.

Jedna su se vrata otvorila i odmah zatvorila. Njemu nasuprot.

Milton Slate vraćao se od Yvette k Billyju Rampu.

Zašto nije ostao kod djevojke? Je li ga omeo događaj na hodniku? Slate je sigurno čuo što se vani događa.

Deset minuta kasnije Brazos je napisao na ceduljicu što se u međuvremenu zbilo. Morao je obavijestiti šerifa. Ceduljicu je valjalo odnijeti na dogovoreno mjesto.

Ugasio je svjetiljku. Otvorio je prozor i skoičio je. Dočekao se meko i pohitao je pognut preko dvorišta. Ograda je bila trošna i nije bilo teško naći prolaz. Jedna je rupa bila tako velika da se bez ikakvih teškoća mogao provući čovjek Brazosova rasta. Krenuo je prema njoj. Začas se našao na slobodnom zemljištu. Predahnuo je i krenuo je dalje.

Malo kasnije ceduljica je bila u limenci, postavljenoj pored ulaza u Benderovu staju. Brazos se upravo htio vratiti, kad mu je do ušiju dopro topot konjskih kopita.

Niz ulicu jurio je jahač. Mjesečina je bila dovoljno jasna da se može raspoznati njegovo lice.

Bio je to Billy Ramp.

Brazosa je vraški zanimalo, kamo momak jaši u to doba. Htio je poći za njim, no odmah je odbacio tu pomisao. Dok bi osedlao konja, Ramp bi daleko odmakao.

Tako je ostao pritom da zamišljeno sluša kako topot nestaje. I da razmišlja o jahačevoj nakani. Revolveraš sigurno nije izašao u šetnju!

*

Zajutrak bi bio dovoljno obilat za tri osobe, no Brazos je sjedio sam. U nevjerojatno malo vremena smlatio je masu meko kuhanih jaja, gomilu šunke i brdo kruha. Uz to je popio najmanje pet šalica kave.

– Kad vas čovjek promatra, pozlije mu! – rekao je Billy Ramp koji je s Miltonom Slateom sjedio za susjednim stolom.

– Glavno je da me služi tek – dobacio je Brazos žvačući. Iako je odavno opazio da Billy Ramp bulji u njega, nije se dao izazvati. – Tebi je dovoljna kriška kruha.

– Što mislite time reći? – pitao je vretenski revolveraš, podigavši obrve.

– Ono što sam rekao, mladi-

ću – odgovorio je Brazos. – Ne govorim dovoljno jasno?

Ramp je htio ustati, no slate mu je položio ruku na rame i opomenuo ga je pogledom. Momak je ostao za stolom i nije se više obazirao na Teksašanina.

Brazos je nesmetano dovršio doručak, ustao je i krenuo. Prolazeći pored Rampa ispljunuo je čačkalicu. Zatim je mirnim korakom nestao iza stražnjih vrata.

Bilo je otprilike devet sati. Toga jutra Brazos još nije vidio Yvette. Ona doručkuje vjerojatno u svojoj sobi. Iznenadio se kad je pogledao uz stepenište. Odjednom se stvorila pred njim. Bila je odjevena u plave hlače i kariranu pamučnu košulju.

– Dobro jutro! – rekla je i nasmiješila se.

– Jutro! – promrsi Brazos i stade. – Što je s glavoboljom?

– Nestala je. Reci mi, jesi li slijedećih sati slobodan?

– Zašto pitaš?

– Zato što bih htjela malko izjahati.

U Brazosovoj glavi zazvonilo je na uzbunu. Odmah mu je bilo jasno da tu nešto nije čisto, da Yvettte ne namjerava izaći na običnu šetnju. No Brazos se nije dao iznenaditi. Rekao je:

– Zoveš me u pratnju?

– Upravo tako! Ne bih htjela izaći iz grada bez muške zaštite.

– Zaštite? Bojiš se nečega?

– Ne baš, ali ako izjašim sama, moram računati s tim da će Sanders krenuti za mnom.

– Sanders?

– Čovjek iz Denvera – objasnila je djevojka. – Plazi mi za petama.

– Tako? Mislio sam da se radi o usputnom poznanstvu – reče Brazos začuđeno.

– Nisam ti ispričala cijelu istinu – reče Yvette i obori pogled – Sanders je došao u Gushole samo zbog mene. Obasipa me ponudama i obećava mi brda i doline. Kazala sam mu više put da nije moj tip, no on se ne da smesti. Ne odustaje. Pokušao je i prošle noći...

Yvette je ušutjela i ispitivački se zagledala u Brazosovo lice. Međutim, nije uspijevala otkriti što on misli.

Poslije kratke stanke, Yvette je nastavila:

– Uspjela sam se osloboditi, ali u prvoj prilici imam ga ponovo za vratom. Vjerojatno će odustati tek onda kad bude vidio da sam u čvrstim rukama.

– Kad zaključim da sam srećković?

– Da – potvrdi Yvette.

– Hm, ali možda baš onda postane još uporniji – primijeti Brazos. – Nego, reci, zašto vodi sa sobom momka koji je brz na revolveru?

– Zato što želi stvoriti dojam kako si može priuštiti tjelohranitelja. Ali protiv tebe ga sigurno neće upotrijebiti. To si jednostavno ne može dopustiti. Kao poslovan čovjek usko surađuje s vlastima i mora čuvati glas neporočnoga građanina.

Laže kad zine, mislio je Brazos. Golicala ga je namjera da joj u lice istrese sve što o njoj zna, ne štedeći je niti najmanje. No tu je šerifov plan. Da bi se on ostvario, morao je igrati svoju ulogu.

– Aha – procijedio je ozbiljna lica. – Sanders je dakle ugledan čovjek.

– Da, ali unatoč tome mene ne zanima – reče Yvette i pogleda Brazosa. – Hoćeš li me sada pratiti?

– Ne znam što bi mi bilo milije – odgovori Brazos, trudeći se da djeluje uvjerljivo.

– Lijepo! Dođi!

Zajedno su izašli van i otišli u staju.

Yvette je imala vitku kobilu crvenkaste dlake s bjelinama iznad kopita.

– Lijepa životinja – rekao je Brazos kad ju je sedlao.

Kad je osedlao i svoga ždrijepca, Brazos je izveo konje iz staje i pomogao je djevojci da uzjaše. Zatim je uzjahao i pojahao uz Yvettin bok.

Gushole je uskoro ostao za leđima. Jahali su prema zapadu.

Yvette je živahno ćaskala, no Brazos je neprestano imao na umu da se radi o hladnoj računici, o nekoj promišljenoj namjeri. Tu sumnju pojačala je iznenadna Yvettina želja da promijene pravac i da jašu prema sjeveru, prema vrlo nepreglednim predjelima. No Brazos nije negodovao, niti je pitao za razloge promjene pravca.

Brazos se pretvarao da je dobro raspoložen, ali vrlo se često osvrtao. Razmišljao je o tome, kako bi trebalo da se ponaša ako se pojave Slate i Ramp.

Rješenje je došlo samo. Dogodilo se to u trenutku kad su stigli na stjenovitu uzvišicu, obraslu grmljem i modrim jelama.

– Stop, vas dvoje! – povikao je oštar glas.

Čulo se zapinjanje revolvera.

Brazos nije bio osobito iznenađen. Zauzdao je konja i pogledao je ulijevo.

Tad je čuo šum koji je dolazi zdesna, iz grmlja.

– Na nišanu si! – govorio je drugi čovjek. – Budi dakle dobar i digni ruke, ili dobivaš metak!

Dok je snažni kauboj podizao ruke, Yvette je odjahala dovoljno daleko da ne bude na vatrenoj liniji.

Namamila ga je u klopku, no Brazos nije ničim pokazivao da mu je to jasno.

Iz različitih pravaca približavala su se četiri muškarca. Nijedan nije bio zakrabuljen, no svi su imali u rukama spremno oružje.

– Je li to prepad? – pitao je Brazos, nastojeći istodobno da upamti lica.

Nijedno mu nije bilo poznato.

– Tvoji nas prazni džepovi ne zanimaju – rekao je Jug Mahony.

– Nego što? – pitao je Brazos.

– Zasad to da sjašeš i da mirno stojiš. Ako si smislio neki trik, zaboravi ga. Nemamo volje za igre.

– Znači, nasmrt ozbiljni ljudi! – reče Brazos izigravajući naivca. – Idite dovraga.

Poslije tih riječi Brazos je sjahao. Pokorio se zapovijedi da se udalji nekoliko koraka od konja. Kad je smio stati, raskoračio se i stajao je tako s uzdignutim rukama.

Arch Sullman prišao mu je s leđa i prislonio mu revolversku cijev na rebra. Zatim mu je oduzeo kolt i nož. Tada se Sullman odmaknuo.

– Možeš spustiti ruke – javio se ponovo Jug Mahony. – Što se mene tiče, možeš i sjesti.

Brazos je ostao stajati. Podbočio se rukama i razjareno je odmjeravao napadače, jednoga za drugim. Bili su okupljeni oko njega kao čopor gladnih vukova.

– Dovraga, što znači ovaj cirkus? – žestio se Brazos. – jeste li se najeli ludih gljiva?

Nitko nije odgovarao. Svi su ga šutke promatrali. Na djevojku se nisu obazirali.

Yvette je sjahala i sjela je u sjeni.

– Što ti kažeš na ovo? – pitao ju je Brazos. – Jesi li znala da nam je ovdje priređen doček?

Yvette je šutjela i zagledala se u zemlju.

Brazos je također šutio, zaokupljen četvorkom koju je mogao poslati samo Slate.

Čekanje nije dugo potrajalo. Za deset minuta začuo se konjski topot.

Pojavila su se dva jahača, Milton Slate i Billy Ramp.

Došljaci su stali i sjahali su bez riječi.

– Aha, sada mi je sve jasno! – dobaci Brazos vođi bande. – Ovo su dakle vaši ljudi?

– Sasvim točno – odgovori Slate prijateljskim tonom. Zatim je prišao bliže i odmjerio kauboja od pete do glave. – Siguran sam da vas zanima, što se ovdje događa? – rekao je osmjehujući se.

– Itekako! – potvrdi Brazos. – Dovraga, objasnite mi to!

– Pa, to je lako. Htio bih s vama sklopiti jedan posao.

– Posao? – iznenađeno upita Brazos. – Gospodine morali biste biti jasniji.

– Zovem se Slate – predstavio se vođa bande. – Milton Slate. Predstavljam se punim imenom jer se nadam da ćemo se sporazumjeti. U suprotnom bili biste u nevolji. To znači da odavde ne biste otišli živi.

Milton Slate smješkao se tako prijateljski da mu je Brazos morao uzvratiti ljubaznost.

– Dobro, gospodine Slate – rekao je. – Govorite! O čemu se radi?

– O dvadeset tisuća dolara! Kad se radi o takvoj svoti, mi smo majstori...

– Tako? – prekine Brazos razbojnika i pogleda Yvette, koja je u međuvremenu ustala i prišla bliže. – Tako je, dakle?

– Upravo tako – reče Yvette i priđe Miltonu Slateu, kao da je htjela pokazati kako pripada njemu. – Žao mi je, Brazose. Ako si razuman, prihvatit ćeš nove odnose. Za tebe bi to bilo najbolje.

Brazos je uspio odglumiti razočaranje. Tobože ljutit napao je djevojku.

– Prema tome, ispitivala si me u njihovu korist – prekoravao ju je. – Kakva sam ja budala! Morao sam znati da se tebi ne može vjerovati!

– Ostanimo kod stvari – dobacio je Milton Slate. – Vi znate, gdje se može doći do dvadeset tisuća dolara, je li tako?

– Koješta! – odmahne Brazos. – Kladili ste se na krivoga konja! Kakvi novci, kakve gluposti!

– Što hoćete time reći?

– To da sam vašoj prijateljici pričao izmišljotine. Nadao sam se da će mi to koristiti. Vjerovao

sam... Ah, pustimo to! U međuvremenu shvatio sam da je sve zajedno bila obična salunska glupost.

Na Slateovu licu ugasi se osmijeh. Ozbiljnim je pogledom ošinuo djevojku i podigao obrve kao da će je nešto pitati.

– Laže! – reče Yvette uzbuđeno. – Naprosto neće ni s kim dijeliti dvadeset tisuća!

– Tako? A nisi li se s njim nešto dogovorila? – pitao je Slate začuđujuće meko.

– Nisam! Kako da se ne vjeruje čovjeku koji je ostavio posao i razbacivao se uštedevinom? Tako se može ponašati samo netko, tko zna gdje će uskoro doći do gomile novaca.

– Imaš pravo – reče Milton Slate. – U tom pogledu. – Nasmiješivši se Brazosu, dodao je: – Dobro glumite! No takva igra ne prolazi. Barem ne kod nas.

Brazos je odahnuo. Svojom se opaskom doveo u opasnost, no na kraju je postigao to da razbojnici budu čvrsto uvjereni kako zna za unosnu priliku.

– Dobro – rekao je. – Moji su izgledi slabi. Razgovarajmo o tome, koliko bih dobio ako odam, gdje se može uzeti dvadeset tisuća dolara?

– Četvrtinu – odgovori spremno Milton Slate.

– Salite se? – nasmijao se ogorčeno Brazos. – Godinama sam vrebao divljač, i kako da se zadovoljim takvim zalogajem? Ne, Slate, na to ne mogu pristati.

– Znači, hoćete više? Koliko?

– Polovicu! Niti cent manje. U protivnom, niti vi ne dobivate ništa.

– Tako? Čini se da zaboravljate, tko ovdje odlučuje – reče Slate u pola glasa. – Nisam li vam rekao, što će se dogoditi, budete li tvrdoglavi?

Slate pogleda Billyja Rampa. Bilo je to dovoljno da momak trgne revolver i uperi ga u Teksašanina.

– Dobivate četvrtinu, ili metak! – prijetio je Ramp. – Svaka kriva riječ uznemirit će moj prst, a on je na obaraču.

– Onda pucaj! – reče Brazos. – Mene ne možeš zaplašiti!

Ramp priđe tri koraka bliže i podigne revolver tako da je Brazos gledao ravno u cijev.

– Ne šalim se! – reče Ramp.

– Niti ja – reče Brazos. – Prije negoli se taj tvoj prst skvrči, uhvatit ću te za grkljan – reče snažni kauboj i podigne ručetine. – Moći ćeš vidjeti vlastita leđa. U svakom slučaju, računaj s tim da te neću pustiti prije negoli budem mrtav. A mrtvi ne govore, je li tako?

Ramp se zbunio. Nije uspijevao shvatiti da se taj čovjek ne da preplašiti. U razmišljanju počeo je lamatati revolverom pred Brazosovim nosom.

Brazos je iskoristio banditovu nesigurnost i hladno se smješkao.

Zatim je dobacio Slateu:

– Ako hoćeš sa mnom razgovarati o poslu, makni toga pijevca! Ne trpim balavce koji se igraju revolverom.

I Milton Slate bio je iznenađen. No brzo se snašao.

Izustio je samo jednu riječ:

– Billy!

Revolveraš je nevoljno korakknuo natrag. Spremio je oružje, no ruku je ostavio na kundaku.

– Možda ćemo razgovarati drugom prigodom – rekao je ljutito, skoro s mržnjom.

Brazos je nehajno slegnuo ramenima i okrenuo se prema Slateu, koji ga je pažljivo promatrao.

– Kao što vidim, tvrd si – rekao je Slate. – Hrabar si i to mi se svida. Bila bi zaista šteta da se ne sporazumijemo.

– Zajednički posao ovisi o tebi – uzvratio je Brazos.

– Ostaješ pri pedeset postotaka?

– Čvrsto! Pristaješ?

– Dobro, pristajem.

Brazos se začudio brzini kojom je Slate donio tu odluku. Međutim, ničim nije odavao da sumnja u istinitost razbojnikovih riječi.

– Dogovoreno! – rekao je. – Daj, ruku, Slate! Posao je sklopljen.

Brazos je zamalo zgnječio Slateovu šaku, no razbojnik se pretvarao da ništa ne osjeća.

– Sjednimo – predložio je. – Lakše ćemo razgovarati.

Razbojnici su potražili sjenovita mjesta i čekali su da Brazos počne pričati.

– Dakle, stvari stoje ovako – počeo je. – John Morgan, moj nekadašnji gazda, hoće u Novom Meksiku kupiti stoku. Tamo je jeftina, dvanaest do petnaest dolara grlo. Rudari u okolnim mjestima plaćaju četrdeset do pedeset dolara. Morgana mami velika dobit. Kupio bi stoga više od tisuću grla, za što mu je potrebna gomila novca. Podići će sve što ima u banci, što je već i zatražio.

– Kako si saznao za to? – upao je Brazosu u riječ Slate.

– Slučajno, kad je Morgan o tome razgovarao s kćerkom. Srećom stari ništa ne sluti.

– Kada će podići novac?

Brazos podigne ramena.

– Možda već sutra. Onoga dana kad sam u salunu sreo Yvette, Morgan je bio u banci. Što je tamo radio nije mi, doduše, pričao, ali siguran sam da je s bankarom razgovarao o isplati.

– Sunce mu žarko – protrlja vođa bande bradu – znači da u banci leži gomila novaca?

– Sigurno. No ja je ne bih napao.

– Zašto?

– Zato da ne bude previše buke. Osim toga, u banci su neprestano dva momka s puškama. Uvijek su spremni za paljbu. Oštri su kao psi na lancu.

Brazos je smotao cigaretu i zapušio. Otpuhnuvši dim, polako je nastavio:

– Po mome, valja se držati Johna Morgana. Pričekati dok napuni torbe i iznese ih vani. Tada ne bi smjelo biti teškoća. On jaši uvijek istim putem. Znam mjesto koje je kao stvoreno za zasjedu. Mogao bih sve obaviti sam. John Morgan ne uzima sa sobom više od jednoga do dvojice jahača.

Brazos je ušutio. Pustio je da riječi djeluju. Nadao se da razbojnici vjeruju u svako slovo.

Ljudi su se smješkali.

– Vidim da vam se moj prijedlog sviđa – reče Brazos. – Preostaje nam da pričekamo Johna Morgana.

Vođa bande kimne.

– Dobro – rekao je. – Ti se s Yvettom vraćaš u Gushole, kao što je red. Nitko ne smije ni u što posumnjati. Zatim ćeš pokupiti svoje stvari i...

– Zašto da ih pokupim?

– Zato što ćeš napustiti grad. Jahat ćeš prema jugu. Srest ćeš se s mojim ljudima i pokazati mjesto koje si spomenuo. Ostat ćete u blizini i čekati.

– A ti?

– Zasad ostajem u Gusholeu. Moram vidjeti, kad će John Morgan pokupiti dolare.

– Dobro – promrmljao je Brazos. – Mogu li sada dobiti svoje oružje? Bez njega sam gol.

– Dajte mu! – zapovijedi Milton Slate.

Trenutak kasnije Brazos je bio ponovo naoružan. Prišao je konju i popeo se u sedlo.

– Još nešto! – dobacio je Slate.

– Što?

Slate pokaže glavom prema djevojci.

– Ne diraj je! – rekao je.

– Niti govora! – osmjehnuo se Brazos. – Vrlo dobro znaš, što me sada zanima.

V

Kako se sunce penjalo, vrućina je postajala nesnosnija. Za jedan sat bit će čak i u sjeni tridesetak stupnjeva. Zrak je titrao.

Banditi su zaostali. No kad se poslije izvjesnoga vremena ogledao, Brazos je vidio da ih Slate i Ramp prate na stanovitoj udaljenosti.

Jahao je dalje. Djevojku pokraj sebe nije nijednom pogledao.

– Zašto me ne grdiš? – upitala je Yvette, umiješavši se u topot kopita.

Ne okrenuvši glavu, Brazos je rekao:

– Treba li da ti kažem da si zmija? Da si me razočarala? Da te prezirem?

– Očekivala sam barem to.

– Nije mi do toga da te vrijeđam, Nelly, ah, Yvette – popravio se Brazos podrugljivo. – S tobom je svršeno.

– Zato što sam te izdala? Zapravo to uopće nisam htjela učiniti.

– A Slate? Razbojnik kojega slušaš i koji te iskorištava poput oruđa. Duboko si pala!

– Ti također nisi bolji – branila se djevojka.

– Hoću samo to da se izvučem iz bijede.

– Ja isto tako.

– Sa Slateom? S njim ćeš potonuti još dublje. Bolje bi bilo reći da ćeš se naći iza zatvorskih zidova.

– Kad bi bilo tako, što se to tebe tiče? – upita Yvette oštro.

– Ništa – reče Brazos i ubrza konja.

Yvette požuri za njim i reče:

– Volim Slatea! Što činim za njega, činim za tebe. Za našu zajedničku budućnost.

– Gradiš je na lijepom temelju! – pogrdno će kauboj. Prvi put okrenuo je glavu i pogledao ju je. – Naša noć učvršćivala je te temelje, je li? Koliko je muškaraca dosad ugrađeno u njih?

– Ti si iznimka – reče Yvette povrijeđeno. – U tvom je interesu da to Slateu ne spomeneš.

– Znači, on ne zna?

– Ne.

– A baš bi me veselilo da mu to ispričam.

– Tražiš kavgu?

– Slatea se ne bojim, kao niti Billyja Rampa. Njemu sam već

rekao svoje. U njemu imam nedvojbenoga neprijatelja.

— Da, imaš. Nisi ga smio razdraživati. Momci njegova kova to ne zaboravljaju. Kad obavimo posao, izazvat će te pred cijev.

Brazos slegne ramenima. Šutio je.

Uskoro se pred njim pomolio grad.

Brazos je s djevojkom ujahao u Shottleovo dvorište. Pomogao joj je da sjaše i dodao je stajskom momku uzde. Tko bi god promatrao par sa strane, bio bi uvjeren da je momak s djevojkom bio u šetnji.

U kući se Brazos odvojio. Otišao je u sobu i odmah je počeo prikupljati svoje stvari.

Praveći zavežljaj, Brazos je razmišljao, kako da o događajima obavijesti šerifa. Sada, po danu, nije ni u kom slučaju smio ostaviti pismo na dogovorenom mjestu. Još bi gore bilo da s Benderom razgovara, u njegovu uredu ili bilo gdje drugdje. Morao je računati s tim da je stalno pod prismotrom.

Ipak, sjeo je za stol i napisao je sažet izvještaj.

Kroz otvoren prozor dopro je konjski topot. Dolazili su Slate i Ramp. Malo kasnije čuli su se njihovi koraci u hodniku.

Brazos je čekao. Kad se uvjerio da neće ući u njegovu sobu, dovršio je izvještaj, presavio je papir i spremio ga u džep.

Deset minuta kasnije bio je na putu prema gostionici Fanny Miller. Bio je gladan kao medvjed koji se upravo izvukao iz zimskoga loga. Dakako, mogao je glad utažiti kod Dana Shottlea, no k Fanny je krenuo zato što je znao da tamo običava jesti šerif Bender. Možda se pruži prilika da mu doda cedulju. U tome mora uspjeti. Od toga mnoštvo ovisi.

Kad je Brazos vezao konja, pojavio se na ulici šerif Bender. Bender je pogledao kauboja i zatim njegova za put spremna konja. Brazos je iskoristio priliku i kucnuo se po džepu na prsima. Šerif se nakašljao i ušao je u gostionicu.

Brazos se još neko vrijeme bavio svojim ždrijepcem, zatim je ušao i sjeo za slobodan stol nedaleko od Benderova. Na stolu su bile stare novine i Brazos ih je počeo listati.

Listajući novine, Brazos je neopazice u njih ubacio cedulju. Zatim ih je presavio i položio ih pored sebe na stol. Položio je na njih ruku i stao kucati prstom.

Šerif je jedva primjetno kimnuo. Razumio je poruku. Brazos je naručio jelo i čekao je, pogledavajući ispod trepavica prema šerifu. Bender je ustao i ogledao se kao da nešto traži. Nekoliko trenutaka kasnije pošao je prema Brazosu.

— Mogu li uzeti novine? — pitao je.

— Možete, šerife.

Bender se bez riječi vratio za svoj stol.

Brazos je zadovoljno predahnuo. Sad više nema opasnosti da se plan izjalovi. Šerif će proučiti izvještaj i poduzeti sve što bude potrebno za drugi veliki korak.

Kad je bio gotov s jelom, Brazos je platio i izašao. Uzjahao je i krenuo iz grada prema jugu.

Jahao je jedan kilometar kad

su se zdesna pojavila dva jahača.

Bili su Slateovi razbojnici.

– Kamo? – pitao je Jug Mahony, zauzdavši svoga koščatoga ždrijepca pored Brazosova.

Teksašanin je prstom pokazao prema jugu.

– Tamo! Jašite iza mene.

Posije tih riječi podbode konja.

Jahali su zajedno četiri kilometra. Tada su stigli do mjesta koje je Brazos htio pokazati. Bila je to mala čistina između grmlja i drveća, samo desetak koraka udaljena od staze. Nekoliko je stijena pružalo dobre zaklone a nije smetalo preglednosti.

– Tuda će John Morgan proći s dvadeset tisuća – rekao je Brazos osmjehujući se. – Momci, doći će nam ravno u šake. Kako vam se sve ovo sviđa?

– Nije loše – mislio je Arch Sullman.

Mahony, Dragoo i Jeff Anglin zadovoljno su kimali glavama.

– Posao kao da je obavljen! – reče Brazos. – Vidjet ćete, sve će teći kao što sam zamislio.

Što je Brazos zamislio, razbojnici nisu niti slutili.

Skupina je ujahala među grmlje da potraži mjesto prikladno za logorovanje.

* * *

Norman Carrington, svojedobno general u vojsci Sjevera, bio je uhranjen čovjek srednje visine i sasvim plavih očiju. Prije nekoliko mjeseci napustio je vojsku zato što je neprestalno kršila ugovore sklopljene s Indijancima. No još je nosio uniformu. Kao da se nije mogao pomiriti s tim da poslije tolikih godina odjednom bude običan civil.

Do svoga novoga boravišta, Morganova ranča, stigao je Carrington u predvečerje. Ljudi su kretali prema kuhinji jer je Doc Smoky već zvonjavom pozvao na večeru.

Pojava jahača donijela je iznenađenje.

– Zdravo, generale! – povikao je Shorty, prepoznavši došljaka. – Vratili ste se? Mislio sam da ćete slijedeće dane provesti sa svojim ratnim drugovima.

Bivši general samo se tajnovito osmjehnuo. Spuznuo je sa sedla i poravnao sablju.

Toga trenutka izašao je iz kuće John Morgan.

– Zdravo, Normane! – podviknuo je veselo. – Dođi!

Uspravnim hodom Carrington se popeo na trijem i pružio je rančeru ruku.

– Zdravo, domaćine! – rekao je. – Evo me opet. Tebi je jasno, što to znači.

Rančer kimne.

– Znači, stvar se razvija – rekao je. – Zadovoljan sam. Razgovarat ćemo o tome za večerom.

Kaubojima je doviknuo:

– Momci, neka se netko pobrine za generalova konja! Kad budete gotovi s jelom, dođite svi u kuću. Moramo porazgovarati o nečemu vrlo ozbiljnom.

Poslije tih riječi John Morgan ušao je s generalom u kuću. Mary-Lou upravo je dovršavala postavljanje stola.

Mary-Lou je izvanredno lijepa djevojka, ženstvena, iako možda malko prenježne figure.

Osim nje u sobi je bio Chet

Quade, nekadašnji revolveraš a sadašnji Morganov predradnik. On se prije dva sata vratio iz Golden Cityja.

U međuvremenu Quade je čuo, što je rančer dogovorio sa šerifom Benderom, kao i to, kakvu ulogu igra Brazos.

Morganovi su sjeli s njim i Carringtonom za stol. General je bio pri vojničkom teku. Između zalogaja objašnjavao je kakve mu je vijesti i upute dao šerif. Jer svrha njegova putovanja u Gushole bila je da sazna, kakvo je stanje stvari.

– Dakle, sutra – rekao je John Morgan kad je Carrington završio. – Dobro.

Iz predsoblja se začulo struganje mnogih čizama. Stizali su kauboji. Predvodio ih je Doc Smoky.

– Evo nas! – rekao je kad je poslije kratkoga kucanja provirio u sobu. Vidjelo se da teško svladava radoznalost. – Hoćemo li slušati vojnu zapovijed ili...

– Tiho! – reče rančer. – Sjednite i sve ćete saznati.

– Smoky – doda Mary-Lou – vidim da žvačeš duhan, ali nemoj mi pljuvati po podu!

Kauboji su posjedali i zagledali su se u rančera.

John Morgan je govorio dugo. Što je duže govorio, to su lica ljudi bila napetija.

– Prokletstvo! – otelo se Shortyju. – Kakva stvar! Zašto nismo prije obaviješteni?

– Sigurno je sigurno – odgovorio je rančer. – Da je samo jedan od vas negdje zinuo nešto nepromišljeno, sve bi propalo.

– Nismo babe!

– To nisam niti rekao. Ali nekome se moglo okliznuti.

– Pa – otpočne Shorty – ipak je glavno da Brazos nije gad kakvim smo ga smatrali. Pasji sin, potegnuo je za nos i najboljega prijatelja!

– Brazos je preuzeo opasnu zadaću – reče John Morgan ozbiljno. – Hoće li se izvući čitav, ovisi o nama. O nama svima.

John Morgan uze stanku, iskašlja se i nastavi:

– Normane, vi ćete u ponoć odjahati prema stijeni kod koje smo prije nekoliko mjeseci našli mrtvo indijansko dijete. Uzet ćete sa sobom Shortyja, Doca Smokyja i Jimmyja Twodancea. Smjestite se i vrebajte. Ali na cilju morate biti prije svitanja. Da morate jahati okolnim putovima, to vam je jasno?

– Jasno. Kao što se zna da moramo uzeti sa sobom dovoljno municije – reče general, ne obazirući se na to da sluša zapovijed svojedobno oficira Juga.

– Dobro – reče Morgan. – Sada ćete malko pridrijemati. Tek toliko da budete donekle svježi. Ti, Chete, ideš ujutro sa mnom u Gushole. Otići ćemo u banku i pretvarat ćemo se kao da smo podigli dvadeset tisuća dolara. Razbojnici neka vjeruju da je pred njima mastan zalogaj. Kad zinu, past će u klopku poput lisica.

*

Jutro je tek odmaklo. Sunce je na položaju da pruža vrlo skromne sjene.

John Morgan jahao je pored Cheta Quadea glavnom ulicom Gusholea i brisao je nadlanicom znoj sa čela. Obojica su osjećala da su pod prismotrom, no jahali su tobože nehajno do

banke. Pred njom su sjahali i privezali konje.

Morgan je polako odvezao sedlenu torbu. Zatim su zajedno ušli u banku, u kojoj su uistinu stražarila dva čuvara. Teško naoružani momci sjedili su u mrtvim kutovima ulaznoga dijela i ispitivački su odmjeravali svakoga tko bi ušao.

Bankar ih je očekivao. On je bio upućen u plan i spremno je prihvatio da u njemu igra malu ulogu.

– Zdravo! – doviknuo je ljudima s ranča uz širok zavjerenički osmijeh. – Dolazite u pravo vrijeme. Novac je pripremljen.

– Vrlo dobro – reče John Morgan i stavi torbu pred bankara.

Toga trenutka ušao je još jedan čovjek. Milton Slate. Nakratko se zaustavio između vratnica i pogledao prisutne. Zatim je nehajno prišao, naslonio se postrance prekriženih ruku, kao da je htio pokazati kako će strpljivo čekati dok dođe na red. Pogledom je, međutim, pratio otvorenu torbu i formular koji je rančer dobio na potpis.

Slateovo nedužno lice nije moglo Johna Morgana prevariti. Slatea nije poznavao, no prema opisu je znao tko je pokraj njega. Došljak je tu samo zato da se uvjeri, je li dvadeset tisuća podignuto.

– Nisam protiv toga da najprije obavite posao s gospodinom – reče John Morgan, namignuvši krišom bankaru.

– Ne žuri mi se, hvala – reče Slate prijateljski.

– Nama također – uzvrati John Morgan.

Bankar je prišao Slateu i zapitao ga je uslužno:

– Gospodine, kakve su vaše želje?

Milton Slate je s mukom prigušio ljutnju. Njemu je bilo do toga da rančer obavi posao prije njega.

– Htio sam pitati, mijenjate li meksičke pesose – mrmljao je Slate.

Bankara su zanimale pojedinosti.

– Radi li se o zlatnim ili srebrnim kovanicama? – pitao je.

– Ne, o papirnatim novčanicama – glasio je odgovor.

– Žao mi je – reče bankar – ali u tom slučaju moram odbiti vašu ponudu.

– Šteta, ali svejedno je – reče Slate i namrgođen pođe ka izlazu.

– Razočaran je! – reče bankar. – Nije vidio ono što je želio.

John Morgan se smiješako.

– On je vjerojatno vođa bande – rekao je. – Njegovi ljudi odavno su u zasjedi. Vjerojatno će i on uskoro izaći iz grada. Chete, pogledaj, gdje je sada.

Chet ode do vrata i pogleda niz ulicu. Momak je imao oštro rezano lice odlučnih crta. Tamna kosa bila je malko kovrčasta. Lako izbočene jagodice i tamna put odavala je da u Chetovim žilama teče indijanska krv. Njegova baka bila je iz plemena Komanča.

– Upravo je nestao u dvorištu Dana Shottlea – rekao je mladi predradnik kad se vratio. – Mislim da će uzeti konja i odjahati k svojima.

Johm Morgan kimne. Zabavljalo ga je kako bankar puni

torbu starim novinskim papirom.

* * *

Yvette se radoznalo zagleda u Miltona Slatea kad je bez daha upao u njezinu sobu.

– Morgan i njegovi ljudi upravo su u banci – rekao je, uhvatio je za ramena i privukao k sebi. – Billy i ja moramo krenuti.

Djevojka je ispitivački gledala u Slateovo lice.

– Je li to zaista posljednji put? – pitala je.

– Jest. Dajem ti riječ – odgovorio je Slate. – Raspustit ću ljude. Valja znati, kad se nešto mora prekinuti. Osim toga, sada imamo dovoljno novca da se smirimo i da živimo onako kako smo to zamišljali u sanjarenjima. Ovaj put, s tvojim i mojim dvostrukim dijelom, dobit ćemo najmanje osam tisuća dolara. Nije li to sjajna završnica?

– Osam tisuća? – pitala je djevojka iznenađeno. – Mislila sam da se govori o dvadeset tisuća dolara ukupno.

– Točno.

– Prema tome, tvoj račun nije točan!

– Ah, ti očito misliš na onoga kauboja.

– Da, Miltone, na njega. Koliko znam, obećao si mu polovicu plijena.

– I ti si vjerovala da ću se toga držati? – nasmijao se Slate. – Zaista nisam znao da si tako naivna.

– Brazos, dakle, ne dobiva ništa? To sigurno neće dopustiti – reče Yvette ozbiljnim glasom.

– Neće biti neprilika, Yvette. Za to će se pobrinuti naš prijatelj Billy – rekao je Slate.

Yvette je znala: umjesto dijela plijena, Brazos će dobiti vruće olovo. Zabacila je glavu, koraknula natrag i zagledala se u Slatea.

– Nije pošteno – rekla je. – Vrlo dobro znaš da momak ne može nadmašiti Billyja, da nema šanse.

– I to te smeta, ha?

– Da! – reče djevojka odlučno. – Smeta me!

Slate ju je promatrao kao da provjerava njezinu odlučnost. Opazio je da je problijedila i da joj oči blistaju.

– Čini mi se da se bojiš za njegov život – rekao je i dodao ispod glasa: – Reci, možda ti taj momak nešto znači?

– Koješta! Ali neću da bude ubijen kao šugav pas. Neću da snosiš krivnju.

– Ah, Yvette, varaš se – reče Milton Slate. – Billy ima svoje račune. On bi toga govedara prije ili kasnije izazvao na dvoboj, što si je brbljavac sam priskrbio. Billy čeka da obavimo posao. Trebalo da i mi mislimo samo na nj. Sve je ostalo nevažno.

Slate ponovo privuče djevojku i nastavi:

– Draga, neka te ne muči savjest. Hajde, radije me poljubi. Moram poći.

Yvette se podigne na prste i poljubi Slatea u usta. Za rastanak. U poljupcu nije bilo žara. Nije bilo oproštajnih riječi. No Slate nije tome pridavao osobito značenje. Požurio je iz kuće.

Ramp je osedlao konje. Upravo su se napajali.

– John Morgan ušao je sa svojim ljudima u salun – obavještavao je Billy Ramp. – Pretpostavljam da se neće dugo zadržavati.

– Sigurno neće – uzvrati Milton Slate, odveže svoga konja i popne se u sedlo. – Billy, vrijeme je da pođemo.

Yvette je stajala kod prozora i gledala je jahače kako odlaze iz grada.

Djevojčine misli bile su kod Brazosa, koji će se naći pred koltom brzoga Billyja Rampa.

VI

Čovjek na kojega je djevojka mislila nije se osjećao osobito dobro u svojoj koži. Brazos je doduše pokušao samoga sebe uvjeriti da je preživio opasnije trenutke, no unutrašnji nemir nije uspijevao razagnati. Znao je da mu život ovisi o najmanjoj sitnici lukavo smišljenoga plana.

Snažnoga kauboja od jutra su mučile mračne slutnje. Prošlu je noć proveo s razbojnicima pod vedrim nebom. Izjutra je izjahao s njima do mjesta gdje bi trebalo da se izvede napad na Johna Morgana. Razbojnici ga niti trenutka nisu ispuštali iz vida, što je ukazivalo na neke njihove namjere.

Prije pola sata pridružili su se bandi Slate i Ramp. Konje su sklonili iza grmlja i legli su u zasjedu.

Sunce je bilo u zenitu. Njegove zrake spuštale su se okomito na sedmoricu muškaraca i odbijale se od njihova oružja. Metal se uskoro tako ugrijao da su se pri dodiru mogli opržiti prsti. Zrak je podrhtavao. Znoj je curkom tekao niz lica ljudi koji su između grmlja i iza stijena promatrali jahačku stazu. Dugo čekanje sve se teže podnosilo.

No tada se sa sjevera čuo topot. Morala su biti dva jahača.

– Dolaze! – upozoravao je Milton Slate. – Budite spremni!

Razbojnici su posegnuli za oružjem. S njima i Brazos.

Topot se približavao. Jahači su bili udaljeni oko tristo metara, no uskoro su došli na dvjesta, pa na stotinu koraka.

Trenutno se nisu mogli vidjeti. Nalazili su se iza pojasa grmlja koji se protezao duž staze tako da ih je štitio s južne strane. No svakoga trenutka morali su izaći na čistinu, pred oči razbojnika.

Slate i njegovi ljudi nestrpljivo su čekali taj tren. Ali prije negoli su ugledali Johna Morgana i njegova pratioca, iznenada je planuo hitac.

Netko je pucao iz revolvera. Poslije prvoga pucnja javila su se uzastopce još dva.

Razbojnici su se začuđeno pogledali.

– Prokletstvo, što to znači? – promrsio je Slate ispod glasa.

– Vjerojatno je jedan od dvojice pucao u zmiju – rekao je Brazos.

Brazos je ležao između Slatea i Dragooa iza kamene gromade. Trudio se da prikrije nemir. Jedino je on znao, zašto su zapravo ispaljeni hici.

Bio je to trik koji je odmah dao željeni uspjeh. Razbojnički konji počeli su prestrašeno rzati.

Anglin i Sullman počeli su bijesno psovati. Uvijek mirni Slate također je promrsio psovku.

– Sad su upozoreni! – bjesnio je. – Konji su nas odali!

– Što da se radi? – upitao je Billy Ramp. – Hoćemo li u otvoren napad?

Jahači se nisu čuli.

Slate je smišljao odluku.

Jahači su odjednom pojurili prema sjeveru.

– Bježe! – ciknuo je Milton Slate. – Za njima!

Razbojnici i Brazos potrčali su prema svojim konjima. Životinje su još bile nemirne i frktale su nozdrvama. Ljudi su ih brzo odvezali i skakali u sedla.

John Morgan i Chet Quade stekli su u međuvremenu stanovitu prednost. Slate i njegovi ljudi nesmiljeno su podbadali konje. Grmovit pojas probili su kao da su na jurišu.

Tada su ugledali bjegunce. John Morgan i Chet Quade nisu više jahali prema sjeveru. U oštrom luku skrenuli su prema zapadu. Prema mišljenju razbojnika, htjeli su se tako dočepati ranča.

– Pucajte! – derao se Milton Slate. – Skinite ih sa sedla!

Razbojnici su zapucali iz pušaka. Gađali su ponajviše Johna Morgana, vjerujući da on nosi dvadeset tisuća dolara.

Brazos je također ispalio nekoliko metaka iz svoje vinčesterke. Dakako, promašivao je. Sa zadovoljstvom je primjećivao da razbojnici također ne pogađaju. Prednost bjegunaca bila je prevelika za siguran pogodak.

Morgan i Quade nisu uzvratili niti jednim metkom. Ne osvrćući se jurili su prema jarku, obrubljenom s jedne i druge strane drvećem i grmljem.

Rančer je bio malko brži. Quade je jahao u oblaku prašine što ju je podizao Morganov konj. Iza njih su meci podizali pijesak.

Dobri konji održavali su razmak. Jahači su u punom trku sunuli u jarak i nestali s vida.

Progonitelji su obustavili paljbu. Da su i vidjeli cilj, sa sedla galopirajućega konja nije se moglo pogoditi. Zato su pokušali prići bliže.

Kad su stigli do jarka, mogli su vidjeti jedino prašinu iza zavoja. Bijesno su pognali konje u tom pravcu.

Prešavši deset ili dvanaest konjskih dužina, razbojnici su stigli do mjesta na kojemu se ustobočila čudna stijena, visoka četiri ili pet metara. Na kamenom panju stajala je nekoliko tona teška šiljata gromada, okrenuta vrhom nadolje, tako da je bilo pravo čudo što se davno nije prevalila.

Razbojnici nisu imali vremena da promatraju taj hir prirode. Toga su trenutka doživjeli grdno iznenađenje.

– Stoj! – viknuo je oštar glas.

Slijedio je pucanj. Metak se zario u tlo ispred konja Miltona Slatea.

Slate je prestrašeno zategnuo uzde. Konj se propeo i zamalo je zbacio jahača. Pao bi ravno pod noge drugih konja.

Na mnogim mjestima, zdesna i slijeva, iza strijena i iza drveća pojavile su se puščane cijevi.

Razbojnici nisu vjerovali svojim očima, a još manje ušima.

– Bacite oružje! Ruke uvis! – zapovijedao je oštar glas.

Ledeni srsi pređoše Slatove ljude, koji su od progonitelja odjednom postali okružena divljač. Malko je nedostajalo da zavlada panika.

Ipak, nitko nije pomišljao na to da se preda bez otpora. Po-

najmanje Milton Slate, koji se prvi oporavio od iznenađenja.

— Natrag! — zaurlao je, grubo okrenuvši konja.

U okretanju Slate je zapucao prema protivnicima.

Iznenađena skupina brzo se pokrenula. Nastala je divlja pucnjava. Razbojnici su okretali životinje, psujući i sudarajući se. Životinje su rzale i mlatarile glavama u bezobličnom klupku.

Zapucali su također ljudi sa ranča.

Jeff Anglin pogođen je u bedro. Razbojnik je kriknuo i spuznuo sa sedla, no ranjena noga ostala je visjeti u stremenu. Konj je vukao za sobom svoga jahača.

Dragoo je pogođen sa strane u prsni koš. Raskolčenih očiju pao je natrag. U padu je slomio vrat.

Ostali razbojnici uspjeli su se dočepati zaklona. Iza drveća i stijena poskakali su s konja i zapucali su iz pušaka.

Brazos je pokušao prijeći k svojima. Polegnuvši po konju jurio je prema kamenom zubu.

Malo, sasvim malo nedostajalo je Brazosu da stigne do cilja. Već je bio gotovo zakoračio u sigurnost, kad je osjetio užasan udarac o glavu.

Činilo mu se da je eksplodirala lubanja. U djeliću sekunde ugaslo je razmišljanje. Pred očima se najprije pojavilo krvavo crvenilo, zatim crnilo, crnje od najtamnije noći.

Brazos više nije znao da je kriknuo. Pad sa sedla nije osjetio.

Pad na kamenito tlo bio je težak. Tijelo se dva put okrenulo i smirilo se.

VII

Yvette je hodala po sobi kao zarobljena tigrica. Pokušavala je umiriti savjest, no to joj nije uspijevalo. Ne, ne može se i neće se pomiriti s tim da je Brazosova smrtna presuda konačna.

Dosad je bez promišljanja prihvaćala sve što je Milton Slate smatrao ispravnim. Voljela ga je i učinila bi za njega svaku ludost, ako bi on to tražio. Ali ovaj put radilo se o čovjeku, prema kojemu nije bila ravnodušna.

Yvette je jednom voljela Brazosa i nešto je od toga ostalo.

Razapeta između sukobljenih osjećaja, Yvette nije mogla trezveno razmišljati. Međutim, bilo je jasno da će biti sukrivac ako Brazos umre od ruke Billyja Rampa. Nije se htjela pomiriti s tim da Brazos umre samo zato što Milton Slate ne želi s njim dijeliti plijen a mladi ubojica Billy Ramp želi na kundaku svoga revolvera urezati još jedan znak.

Djevojka je odlučila da sprječi dvoboj u kojemu Brazos nema niti najmanju šansu.

Poslije te odluke nije Yvette htjela gubiti vrijeme niti s tim da se odjene za jahanje. Izjurila iz saluna. Dala je osedlati svoju kobilu i odjahala u galopu niz glavnu ulicu.

Yvette nije opazila da ispred ureda šerifa Bendera stoji pet osedlanih konja. Bila je previše zaokupljena svojim mislima i ni na što se nije obazirala.

Izašavši iz grada, Yvette je nagnala konja u još brži trk. Gdje bi se njezini ljudi morali susresti s jahačima Morganova ranča, Yvette nije znala. Bilo joj

je poznato samo to da će se sukob odigrati negdje na jugu. Tim je pravcem jahala.

Kad je prešla dva ili tri kilometra, začula je pucnjavu. Pucalo se iz pušaka. Nekoliko puta oglasio se nečiji kolt.

Stvari se dakle nisu razvijale kako je zamislilo Milton Slate. Došlo je do borbe.

Djevojka je bila predaleko da bi išta drugo mogla zaključiti. Ništa još nije mogla vidjeti. Pucnjava joj je jedino pokazivala pravac.

Kad je prešla još jednu milju, mogla je razabrati paljbu iz pojedinih pušaka. Vidjela je također, gdje se borba odvija. Iz širokoga jarka na različitim mjestima uzdizali su se oblačići barutnoga dima. Vidjelo se, gdje su se protivnici ušančili, ali nije se moglo znati, tko je na kojoj strani. Da bi to ustanovila, Yvette je morala prići bliže.

Nije se usudila. Zaustavila je kobilu, no ostala je u sedlu. Osluškivala je. Bila je uzbuđena.

U jednom trenutku Yvette je shvatila da John Morgan ima uza se više ljudi. Izvan grada morao je dobiti pojačanje.

Što se dogodilo? Kakva je pogreška počinjena?

Na ta pitanja djevojka nije mogla odgovoriti. Ta nemoć povećavala je nemir.

Kad se poljba na trenutak stišala, iza leđa čula je Yvette konjski topot. Okrenula se u sedlu i ugledala je pet jahača u galopu.

Na čelu je jahao šerif Bender. Njegova se zvijezda ljeskala na suncu. Ostali su bili stanovnici Gusholea.

Za bijeg je bilo prekasno. Jednako bi besmislen bio pokušaj da se skriva. Jahači su je već vidjeli i galopirali su prema njoj.

Yvette je ostala u sedlu. Grozničavo je razmišljala o tome, kakav bi izgovor zvučao vjerojatnim.

Trenutak kasnije bila je okružena. Ljudi su je promatrali pogledima koji su odavali da je njezin dvostruki život odavno poznat. No s tom se mišlju Yvette nikako nije htjela pomiriti.

– Zdravo, šerife! – rekla je uznemireno. – Jeste li čuli pucnjavu?

– Svakako – odgovori šerif Bender ozbiljno. – A što vi radite ovdje?

– Ja? Tako, izjahala sam – zamuckivala je djevojka. – Ali pucnjava... Bojim se, šerife! Da li bi netko od vaših ljudi bio tako ljubazan da me otprati natrag u grad?

Šerif se osmjehnuo i rekao:

– Naravno! Bit ćete otpraćeni u zatvor!

* * *

Doc Smoky napuni svoju šarporku i položi oružje pored sebe. Iz zaklona je gledao prema Brazosu koji je okrvavljena lica ležao nedaleko od klinaste stijene. Nije se micao. Smoky se zagleda prema razbojnicima, koji neko vrijeme nisu pucali.

Jeffa Anglina konj je odvukao u grmlje. Tu se osvijestio i užasno je jaukao.

– Toga je gadno ošinulo – reče Doc Smoky.

– Više mi briga zadaje Brazos – dobaci John Morgan iza velikoga kamena na lijevoj strani. – Leži kao da je mrtav. Nadam se da nije tako.

Kad su razbojnici ujahali u postavljenu klopku, rančer je s

Chetom Quadeom skrenuo da nađe zaklon i da se pridruži kaubojima koje je predvodio general Carrington.

Ako se izuzme Brazos, dotad je sve dobro prošlo. Samo je Jim Twodance bio lako ranjen. Razbojnički metak okrznuo mu je lijevu ruku. Carrington mu je već previo ranu.

Na drugoj strani nije prestajalo jaukanje. Jeffa Anglina izluđivali su bolovi.

Carrington je povikao:

– Hej, ovdje general Carrington! Razumijem se u previjanje ranjenika i nuđam pomoć. Ako hoćete, previt ću vašega prijatelja.

– Dobro! – doviknuo je Milton Slate iz zaklona. – Dođite prijeko!

– Ne, morate ga dovesti ovamo – uzvratio je bivši general. – Još bi bolje bilo da se predate. Nema nade da bi se odavde mogli izvući.

Slate je znao da je položaj takav. Ako napuste zaklone, naći će se pod vatrom protivnika. Na bijeg se nije moglo pomišljati.

Anglin se grčio od bolova i grizao je usnice do krvi. Ispod desne noge stvarala se sve veća krvava mrlja.

– Jeff – doviknuo mu je Slate – prijeko je čovjek koji ti hoće pomoći. Ali učinit će to jedino ako dođeš k njemu. Možeš li?

– Pokušat ću – uzdisao je ranjeni razbojnik.

– Postat ćeš njihov zarobljenik, Jeffe – dodao je Slate. – Je li ti to jasno?

– Jest – procijedi Anglin. – Sve je bolje nego krepavati ovdje u ovakvim mukama.

– Dobro – reče Slate i vikne: – Ranjenik dolazi sam!

Carrington je šutio. Promatrao je kako se Anglin izvlači iz trnovitoga grma.

Ranjenik je mogao samo puzati. Zarivši prste u tlo, povlačio je tijelo. Dahtao je i stenjao. Zdravom se nogom odgurivao. Za ranjenom je ostajao krvav trag.

Anglin je bio tako slab da mu je za svaki korak razdaljine bila potrebna vječnost.

– Ovamo! – dovikivao mu je Carrington. – Moraš uspjeti!

Anglin je zastajao i nastavljao je puzati. Znoj mu se cijedio niz blijedo lice, izobličeno bolom. Stiskao je zube i mučio se. Tako se dovukao do nepomičnoga Brazosa. Tu se zaustavio. Iscrpio se. Snage su ga izdale. Pokušao je još jednom podići gornji dio tijela, no jauknuo je i klonuo. Više se nije micao.

– U nesvijesti je – reče Jimmy Twodance, ne pogledavši Carringtona. – Nema sreće. Sada mu ne možete pomoći.

– Mogu li ga ostaviti da iskrvari? – odvrati general. – Pogledajte pijesak oko njega! Olovo mu je razdrlo arteriju.

– Normane, ostani ovdje! – upozoravao je John Morgan. – Ustrijelit će te!

– Moram pokušati! Pokušat ću pomoći čovjeku – rekao je Carrington. – Tada se mogu pobrinuti također za Brazosa. Ako pomognem njihovu ranjeniku, razbojnici će me možda pustiti u miru.

Više je ljudi odvraćalo Carringtona od namjere, no on je ostajao pri svojoj odluci. Odbacio je oružje i uspravio se.

– Idem k vašem prijatelju! – vikao je. – Nadam se da nećete

pucati na nenaoružana čovjeka.

– Nećemo! – obećavao je Milton Slate.

General Carrington je izašao iz zaklona. Neustrašivo je prišao Jeffu Anglinu i kleknuo je pored njega.

Ranjenik je bio u prilično lošem stanju. Već poslije letimičnoga pregleda Carrington uvidio da je njegova pretpostavka bila točna. Metak je momku razderao jednu od glavnih žila i smrskao mu kost. Carringtonu nije preostalo drugo nego da smanji krvarenje podvezivanjem. Ništa više nije mogao učiniti.

– Mora u Gushole k liječniku – viknuo je Carrington prema razbojničkom položaju. – Možda mu on spasi nogu. Inače...

Carrington je zastao jer je krajičkom oka opazio da se Brazos počeo micati. Iznenađeno je okrenuo glavu.

Snažan kauboj zastenjao je i sjeo. Opipao je glavu.

Brazos je osjetio pod prstima krv i duboku brazdu preko lijeve sljepoočice. Pred očima kao da je radio vrtuljak. Sve je bilo uvijeno u maglu.

Kad se vid malko razbistrio, Brazos je ugledao pokraj sebe čovjeka i prepoznao je u njemu Normana Carringtona.

– ...generale! – promucao je i pokušao se nasmiješiti. – Gotovo je?

– Nije! Još smo živi i ovdje smo! – doviknuo je bijesno Milton Slate. – Izdajico, držimo te na nišanu! Hajde, diži se i dođi ovamo! I vi, generale!

Carrington i Brazos razmijenili su zbunjen pogled. Tada je general povikao:

– Pogazili ste obećanje! Mislite na svoga ranjenog prijatelja! Ako on...

– Izvukao se on ili ne, meni je svejedno – prekinuo je Slate Carringtona. – Vi i taj pas dolazite sada ovamo. Inače dobiva svaki po metak.

– Izrešetat ćemo vas! – dodao je Billy Ramp.

Prijetnje su zaprepastile Johna Morgana i njegove ljude. Bilo je jasno da razbojnici hoće Brazosa i generala uzeti kao taoce, da bi tako olakšali svoj položaj. Ako u tome uspiju, kaubojima s ranča bit će vezane ruke i malo je vjerojatno da će išta moći poduzeti.

– Ako ijednomu od njih padne vlas s glave, nitko se od vas neće izvući živ! – prijetio je John Morgan. – Čujete li me, prokleta kopilad?

– Sada odlučujemo mi! – podrugljivo je doviknuo Slate. – Skvrči li netko od vas prst, vaši su prijatelji izgubljeni. Počet ćemo s Brazosom, smrdljivim tvorom. Ne bude li vam to dovoljno, doći će na red taj general.

Poslije tih riječi Slateov je metak podigao pijesak pored Brazosa.

– Ustaj, izdajico! Ustaj ili umri na koljenima! Slijedeći metak neće promašiti. Njime ću ti prosvrdlati glavu! – vikao je Slate.

Divlji Slateov glas raspršivao je sumnju u to, da će prijetnja biti ostvarena. Brazos je zaključio da mu ne preostaje ništa drugo negoli da posluša zapovijed.

Skupivši sve snage, Brazos se dobio na noge. Morao je stisnuti zube da ne jauče. U glavi mu

je zujalo kao da se roje pčele. Koljena su klecala.

– Poduprite ga i dođite ovamo! – tražio je Milton Slate od generala.

– Ne – odgovorio je general – ja vam ga neću izručivati! Odlučit će sam.

– Morat će to učiniti brzo! – izderao se Milton Slate.

Planuo je hitac. Metak je prošištao tik Brazosova desnoga uha. Zrno je udarilo o klinastu stijenu. Kamena gromada počela se njihati kao klatno. Morganovi ljudi ostadoše bez daha.

Slateova glava i desno rame bili su nekoliko sekundi izvan zaklona. Bila je to prilika da se puca, no nitko to nije učinio. Znalo se da bi u tom slučaju razbojnici otvorili vatru na Brazosa i generala.

– Nema smisla da se opirem – govorio je dahtavo Brazos, pogledavši Carringtona izgubljenim pogledom. – Ako se ne predam, psi će me ubiti. Učinit će to također ako ne uspijem stići do te kopiladi.

– Idemo! – reče general promuklo.

Brazos je odbio pomoć.

– Sam ću, generale! – rekao je.

Kršan momak krenuo je nesigurnim koracima. Teturao je. Nekoliko puta činilo se da će pasti, no ostajao je na nogama i, korak po korak, približavao se razbojničkim zaklonima.

John Morgan i njegovi ljudi nisu ništa poduzimali. Nisu htjeli ugrožavati živote svojih prijatelja. Tužnim pogledima promatrali su kako Brazos i Carrington nestaju na drugoj strani.

Razbojnici su dočekali taoce spremni da zapucaju.

– Na zemlju! Ruke na leđa! – zapovijedao je Milton Slate. – Jug, veži ih!

Zarobljenici su legli u pijesak. Dok su Ramp i Sullman promatrali protivničke položaje, Slate je s revolverom u ruci pratio kako Jug Mahony veže taocima ruke. Počeo je s Brazosom.

Kad je vezan i general Carrington, začuo se sa sjeveroistoka prodoran topot konjskih kopita. Razbojnici su se počeli preplašeno okretati.

Ništa se još nije vidjelo. Prema topotu međutim moralo je biti u pokretu najmanje pet ili šet jahača. Za nekoliko minuta mogli bi stići do istočnoga ulaza u jarak.

– Dolazi šerif! – viknuo je John Morgan. – Gubite zaklone!

Razbojnici su stali užasno psovati. Novi protivnici bili su veliko i grdno iznenađenje.

Jedina nada bili su im taoci.

– Bude li s vaše strane ispaljen jedan jedini hitac, ovu ćemo dvojicu postrijeljati – prijetio je Milton Slate.

– To ćemo učiniti također ako nas pokušate opkoljavati. Opominjem vas! Ostanite na svojim mjestima i ne služite se trikovima.

Topot se približio. Na istočnoj strani jarka pojavili su se jahači. Zakrivala ih je prašina i dijelom grmlje.

Milton Slate uze pušku i ispali hitac.

– Stoj! – vikao je. – Ni korak dalje! Pobit ćemo zarobljenike!

Ljudi iz Gusholea čuli su prijetnju. Zauzdali su konje i sklo-

nili se. Konji su rzali. Jahači su psovali.

Tada se javio šerif Bender.

– Hej, Morgane! – viknuo je. – Imaju li oni zaista taoce?

– Imaju – odgovorio je rančer. – Generala i Brazosa.

Nekoliko je trenutaka vladala tišina. Zatim se ponovo javio Bender.

– Slate – vikao je šerif – vaše su kartę slabije negoli što mislite. U našim je rukama vaša prijateljica! Da ne bi bilo sumnje, reći će vam nekoliko riječi.

Bender pogleda Yvette.

– Miltone! – javila se djevojka. – U šerifovim sam rukama!

Milton Slate poče škrgutati zubima. Krv mu je navrla u glavu.

– Dobro – javio se poslije kraće šutnje – imate moju prijateljicu. Što bi to trebalo da znači?

– Da ste spremni za pregovore – odgovori šerif. – Dolazim k vama.

Trenutak kasnije šerif je izašao na čistinu. Pred njim je u sedlu bila Yvette. Kao vapno blijeda djevojka štitila je tijelom Bendera.

Konj je išao korakom. Otprilike petnaestak koraka ispred protivničkoga položaja Bender je zategnuo uzde.

Taocima su u sljepoočice bile prislonjene revolverske cijevi. Lica razbojnika pokazivala su da će pucati čim osjete i najmanju opasnost.

– Što biste mi htjeli reći? – pitao je Milton Slate šerifa.

Vođa bande naslonio se na stijenu s podignutom puškom u rukama. Oštrim i neprijateljskim pogledom zagledao se u Bendera. Na djevojku se uopće nije obazirao.

– Predlažem – reče šerif – da pustite zarobljenike i da preuzmete svoju prijateljicu. Osim toga, vi i vaši ljudi dobivate sat prednosti.

Slate se hladno nasmijao.

– Tako? Prednost je prihvatljiva – rekao je – ali ostalo nije, šerife. Nema pogađanja! Za djevojku ne možete dobiti dvojicu.

– Od toga ne odstupam – reče šerif odlučno.

– Koješta! – uzvratio je Slate. – Vi biste sve udesili tako da se po nama odmah može pucati? Ne, šerife, tako razgovarajte s nekim drugim.

– Dajem vam riječ da ćemo mirovati pun sat! – jamčio je Will Bender.

Slate je odmahivao glavom.

– U to se ne mogu pouzdati – rekao je. – U ovakvu položaju ne bih vjerovao niti predsjedniku Sjedinjenih Država. Ili ćete se zadovoljiti s jednim čovjekom, ili nema zamjene!

– Ili ćemo to riješiti borbom – doviknuo je Billy Ramp. – Vas ima doduše tucet, ali ako izgubimo, jedan će od nas stići postrijeljati taoce. Hajde, odlučite!

Šerif Bender uvidio je da su razbojnici spremni na sve. Više nisu imali što izgubiti.

– Dakle, dobro – rekao je teška srca – mijenjajmo jednoga za jednoga.

– Ja ću jašiti s vama – ponudio se general Carrington.

– Ne, povest ćemo Brazosa – odlučio je Milton Slate.

– Nije sposoban za sedlo. Zar vam nije svejedno, koga vodite sa sobom? Glavno je da...

– Rekao sam da hoćemo Brazosa – prekinuo je Slate generala.

– Zato što me hoćete ubiti – promrsi Teksašanin. – Samo zbog toga hoćete mene.

Šerif Bender oštro pogleda Slatea.

– Je li general u pravu? – pitao je.

– Nije! Posrijedi su drugi razlozi. Brazos poznaje ovaj kraj.

– General također!

– Ne tako dobro kao Brazos. Zato ostajem pri svome.

– Dobro – rekao je Bender. – Ali, Slate, opominjem vas! Budete li se htjeli osvetiti na Brazosu, računajte s gadnom cijenom. U tom slučaju dovest ću svakoga od vas pod vješala, kunem se.

Slate izduži lice i reče:

– Pozovite svoje ljude i recite im da odu prijeko k ljudima s ranča. Htio bih na jednoj strani imati slobodan prostor.

Šerif je ispunio taj zahtjev. Na njegovu zapovijed mala skupina krenula je prema jahačima sa ranča.

– Jeste li zadovoljni? – pitao je šerif Miltona Slatea.

Slate je samo kimnuo i mahnuo Jugu Mahonyju.

– Oslobodi generala! – rekao je.

Kad je general bio slobodan, Bender je spustio djevojku sa sedla. Yvette je bez oklijevanja pošla prema Slateu. General Carrington šutke je otišao k Morganovim ljudima, koji su napeto promatrali razvoj događaja.

– Na konje! – zapovijedio je Slate svojim jahačima. – Ti također, medvjede – dobacio je Brazosu. – Billy, otvori oči!

Brazos je s mukom ustao i počeo je teturati prema konju. Čitavo je vrijeme osjećao da mu je cijev Rampove puške uprta u leđa.

Jug Mahony pomogao mu je da se popne u sedlo. Vezanih ruku sam to ne bi uspio izvesti.

Milton Slate zvjerkao je prema šerifu. Tek kad su svi njegovi bili spremni za polazak, otišao je k svome konju i bacio se u sedlo.

– Krećemo! – doviknuo je šerifu. – Ne budete li mirovali jedan sat, kao što je dogovoreno, priuštit ćete Brazosu vraške muke. Nabacit ćemo mu laso oko vrata i konj će ga vući. Šerife, o vama ovisi, kako će dugo biti na nogama.

Bender je šutio. Ne pomaknuvši se s mjesta gledao je za razbojnicima koji su krenuli prema istoku.

U prvom redu jahali su Slate, Sullman i djevojka. Iza njih Jug Mahony. On je vodio za uzde Brazosova konja. Billy Ramp jahao je uz njega tako blizu da mu je revolverom dodirivao rebra.

Brazos se osvrnuo. Još jednom sreli su se njegov i šerifov pogled. Bender mu je namignuo, kao da mu hoće reći: Glavu gore, nećemo te ostaviti na cjedilu!

Jahači su promakli. Pokunjeni protivnici gledali su za njima dok ih nisu izgubili iz vida.

Tek je tada popustila napetost.

– Žao mi je što smo došli prekasno – reče Bender, prišavši Johnu Morganu. – Ovo

se moglo spriječiti. Da smo ih stigli ukliještiti...

– Jahat će kroz brda – reče John Morgan, osluškujući topot koji se brzo udaljavao. – Vjerojatno žele pobjeći u Kanzas.

Šerif pogleda na sat i vrati ga u džep prsluka.

– Točno u dva bit ću na njihovu tragu – rekao je mračno. – Tko ide sa mnom? Potrebna su mi trojica.

– Pratit ću vas – reče John Morgan. – Pridružuju se general Carrington, Shorty i Doc Smoky. Bolje je da pođe čovjek više. Njih su četvorica.

John Morgan se okrene i nastavi:

– Jimmy, ti se vraćaš na ranč. Obavijestit ćeš Mary-Lou.

– Dobro.

Malo kasnije krenuli su Chet Quade i Jimmy Twodance prema jugu a građani iz Gusholea s teško ranjenim Jeffom Anglinom i Dragoovim lešom prema sjeveru.

Preostali su skraćivali vrijeme provjeravanjem oružja. Osjećali su da će ga morati upotrijebiti.

VIII

Brazos se jako mučio u sedlu. Od svakoga tvrđeg konjskog koraka sijevali su bolovi. Glava je bila teška kao da je od olova. Pred očima su plesale krvave mrlje. Okolinu je jedva prepoznavao. Želudac se uznemirio. Sve je ukazivalo na to da je pretrpio potres mozga.

Noseći se s bolovima, Brazos se klatio u sedlu. Više puta skoro je polegao po konjskom vratu, zatim je zamalo pao nauznak. Kako nije mogao upravljati niti sobom niti konjem, nije se mogao prilagoditi pokretima životinje.

Razbojnici se na to nisu osvrtali. Njima je žurba bila najpreča.

Na mjestu gdje je mala skupina morala u luku objahati trnovito grmlje, Brazos je izgubio ravnotežu u sedlu i pao je. Konj se penjao i jahača je zanijelo teško, gotovo nemoćno tijelo. Ruke su mu bile vezane na leđima i ni za što se nije mogao uhvatiti da se zadrži.

Kauboj je pao postrance i otkotrljao se niz padinu.

Razbojnici su psujući zaustavili konje. Ramp i Mahony poskakali su na tlo i potrčali prema Teksašaninu.

– Ustaj, pseto! – ciktao je Billy Ramp, udarivši Brazosa čizmom u rebra.

Brazos se s mukom okrenuo i zagledao se u razbojnike. Vidio ih je dvostruko.

– Ubijte me! – uzdahnuo je. – Zašto to već niste učinili?

– Zato što si nam potreban živ – odgovorio je Slate uz zao smiješak. – Dragoo je jedini od nas dovoljno dobro poznavao brda. On je mrtav i ne može nam pomoći da ih prijeđemo bez opasnosti. Zato ćeš nas ti voditi u Kanzas. Tebi je poznata svaka rupa u kojoj ima vode, zar ne?

– Ako nas on mora voditi, mora se s njim bolje postupati – javila se Yvette prije negoli je Brazos mogao odgovoriti na Slateovo pitanje. – Vežite mu ruke za sedlenu jabuku, kako bi se mogao pridržavati. Inače će ponovo pasti.

– Šuti! – obrecnuo se Milton Slate. – Tebi zahvaljujemo sadašnje nevolje!

– Ali...

– Dovraga, zaveži! – ljutio se Slate. – Nemoj me podučavati kako se postupa s ovakvima. Osim toga, siguran sam da nas želi zadržavati. Zato pada!

Djevojka se nije usudila prigovarati. Milton Slate nije bio prema njoj nikad tako grub.

Slate je zapovijedio da se Brazos ponovo podigne u sedlo.

– Ako ne želiš slomiti vrat – podrugivao se Billy Ramp – nemoj padati sa sedla. Na nekom kamenu mogao bi smrskati tu načetu lubanju.

Ramp i Mahony podigoše Brazosa i put je nastavljen.

Razbojnici su se često osvrtali, no iza njih nije bilo oblaka prašine koji bi upućivao na progonitelje.

*

– Daj mi još gutljaj vatrene vode – rekao je Big Nose, poglavica Kiowa.

Big Nose sjedio je pred šatorom nasuprot Leroya Spadea i gledao ga vrlo zahtjevnim pogledom.

Vitak čovjek u iznošenoj odjeći od jelenske kože, poznat lovac koji je svojedobno vodio Johna Morgana u Plavu dolinu, osmjehivao se poglavici i šutio je. Poslije dugoga lutanja brdima došao je prije jednoga sata u logor, s odlukom da se jedan dan odmori.

– Imao si tri boce – rekao je lovac s prizvukom predbacivanja. – Moram štedjeti. Ali, gutljaj ćeš još dobiti.

Leroy Spade napuni posudicu koja je inače služila za zatvaranje boce sa zlatnožutim viskijem i doda je poglavici.

– Ali to je posljednje – kazao je. – Inače ćeš mi popiti posljednju kap.

Poglavičine oči počele su se cakliti. Čašicu je najprije prinio svom divovskom organu za njuh, kojemu je zahvaljivao i ime, Veliki Nos. Zatim je popio viski jednim gutljajem.

Začuo se zadovoljan uzdah.

– Baš dobra vatrena voda! – rekao je Kiowa vraćajući čašicu. – Ne shvaćam, zašto mi Indijanci ne bismo pili nešto, što je i vama bijelima dobro.

Lovac se nasmijao.

– Bijeli piju – rekao je – i zato nisu dobri.

– Znači, nisi niti ti?

– Sud prepuštam tebi.

Poglavica protrlja bradu i lukavo se osmjehne.

– Ti si dobar čovjek – rekao je. – A piješ viski. Prema tome, ako popijem koju čašicu, ne činim ništa loše.

– Čast tvome mišljenju, Big Nose – uzvrati lovac, čupkajući rese na kožnatu kaputu. – Ali vjeruj mi, viski ne donosi ništa dobro. Popiješ, pomračiš um, otupiš osjetila! Od viskija možeš oboljeti. Nemoj mi pričati da je viski lijek! U velikim količinama pravi je otrov.

– Ali u malima krijepi – ustrajao je poglavica. – A tvoja je čašica zaista mala. Prema tome, daj mi još jednu.

– Možda kasnije, Big Nose – reče lovac. – Najprije moram gucnuti ja. Razumiješ?

Big Nose kimne.

– Da, prijatelju, shvaćam. natoči čašicu i pij – rekao je. – Potom neka sam ja na redu. Neka bi tako bilo među prijateljima.

Leroy Spade nije natočio čašicu. Znao je da poglavica ne bi bio miran sve dok i on ne dobije svoj gutljaj. Pretvarao se da je

nečim zaokupljen i zagledao se prema ženama koje su ispred šatora bile zabavljene različitim poslovima.

– Mislio sam – rekao je – da imaš samo tri žene, a vidim četiri.

– Zato što sam jednu naslijedio od nećaka – odgovorio je poglavica mirno. – On je umro od stare rane i sada se ja moram brinuti za njegovu ženu. Eno je tamo – pokazao je poglavica prema debeloj, ne baš mladoj Indijanki, prema kojoj je Leroy čitavo vrijeme krišom pogledavao.

– Aha – rekao je lovac, dok se žena uzdržano smješkala.

– Čini se da joj se sviđaš – reče Big Nose. – Ne čini ti se da je predebela?

– Pa, jeste.

Big Nose se pretvarao da nije najbolje razumio Leroyeve riječi i brzo je nastavio:

– Znaš, žena zna plesti i šivati. Svašta izradi od kože. Zna kuhati i svašta. Zaista dobra žena.

Leroy se smješkao.

– Hoćeš je nekom dati, ha? – pitao je.

– Pa, volio bih je prodati – reče poglavica. – Četiri žene, to je zaista previše. Pojest će sve što imam. Eto, ako mi daš tri boce viskija, uzmi jednu od njih.

Nije baš poklonjeno, mislio je Leroy Spade, ali šutio je jer nije htio uvrijediti poglavicu.

– Žena mi nije potrebna – rekao je. – kao što znaš, vječno sam u pokretu. Žena bi mi smetala.

– Ako hoćeš, možeš je ostaviti ovdje – predložio je Big Nose. – Imat će svoj šator. Kad dođeš, dočekat će te. A nadam se da bi tada češće svraćao u moje selo da zajedno posjedimo i popričamo o starim vremenima. A Moonface, kako se žena zove, uredila bi ti ležaj, okrpila odijelo i pripremila jelo. Nijedna ne kuha tako dobro kao ona. Pogotovu psečje meso. Ona zna...

– Dosta je pohvala! – prekinuo je Leroy poglavicu. – Nikakve koristi od toga! Ne možeš me nagovoriti da je uzmem. Uostalom ne jedem pasje meso. Što bi mislio o meni general Lee?

Spade je pri tom glavom pokazao prema ovčaru koji ga je pratio prošlih tjedana.

Lijepa životinja naćulila je uši i iskosa pogledala poglavicu, kao da je razumjela što govori.

– Znači, zaista je nećeš? – upita Big Nose.

– Neću – odgovori Spade. – Kao što znaš, ja sam čovjek planina i slobodan kao vjetar. Takav ću i ostati. Prema tome, zadrži svoju ženu. Jedna više ili manje, tebi je to potpuno svejedno.

Poglavica kimne.

– Jedino što ću je morati hraniti – progunđao je. – I da nije tako svadljiva, tako lijena.

– Što kažeš? – nasmijao se Leroy Spade. – Svadljiva je i lijena? Krasno! Htio si mi utrapiti ženu koju rese takve odlike! Kakva je sreća što se nisam dao nasamariti!

Big Nose nije bio uvrijeđen. Smješkao se i buljio u bocu s viskijem, kao da Spade nije ništa rekao.

– Već dugo nisi gutnuo vatrenu vodu – pripomenuo je poglavica. – Hajde, gutni malko!

– Kasnije, Big Nose! – reče Spade. – Sada nisam žedan. Osim toga, pogledaj, stiže neki jahač!

Pojavio se mlad ratnik na pjegavu konju. Jahao je prema poglavičinu šatoru.

Bio je to glasnik.

Momak je gipko skočio sa svoga mustanga, stao je pred poglavicu i počeo je izvještavati u dijalektu Kiowa.

Leroy Spade mogao je razumjeti gotovo sve, ali ipak je htio provjeriti najvažnije pojedinosti.

– Što je rekao? – pitao je poglavicu. – Šest jahača dolazi u brda?

Big Nose potvrdi glavom.

– Tako je, prijatelju – rekao je. – Pet muškaraca i jedna žena. Još su prilično daleko. Moji će ih ljudi pratiti. Ako zakorače u lovištu Kiowa, dat će znak ogledalima.

*

Brazosovo se stanje pogoršalo. Jako se znojio i trpio je nepodnošljivu glavobolju. Glavu kao da su sa svih strana probadale užarene igle, tako da mu se mutila pamet.

Kad mu se pred očima ponovo potpuno zamračilo, izgubio je ravnotežu i pao je među gusto izrasle borovice.

Milton Slate bio je načistu s tim da nema smisla ranjenika uvijek iznova podizati na konja. Time se gubilo dragocjeno vrijeme. Zato je taj put dao da se ruke vežu za sedlenu jabuku. Tako se moglo brže napredovati.

Navečer se još nije vidio nikakav trag potjere. Slate odredi odmor. On i Ramp donijeli su iz Gusholea suhe hrane. Vatra se nije ložila. Za pola sata bio je pokret.

Mjesec bijaše velik i obilato je osvjetljavao planinsku pustolinu. Konji su se umorili, no razbojnici su im priuštili odmor tek kad je oko ponoći nestala mjesečina i kad su bili sigurni da protivnici ne mogu pratiti tragove.

U zaklonu ispod kose stijene naložio je Arch Sullman vatru. Billy Ramp vezao je Brazosa uz obližnje suho drvo. Milton Slate bio je na straži.

Kasnije su se razbojnici okupili oko vatre i zapušili. Yvette je postrance sjela na pokrivač. Bila je umorna ali san joj nije dolazio na oči. Minuli događaji jako su je potresli.

Djevojka je pogledavala prema zarobljeniku, s kojim su njezini ljudi postupali kao sa životinjom. Nitko dotad nije niti pogledao ranu na glavi. Čitavim putem Brazos je morao plaćati grdnu cijenu za namamljivanje u klopku.

Yvette je ispočetka također bila bijesna, no s vremenom je ljutnju počelo zamjenjivati suosjećanje.

Kad je Brazos ponovo potiho zastenjao, Yvette odluči da mu pomogne. Izderala je iz donje suknje pedalj široke trake i krenula je da čovjeku previje ranu.

Zaustavio ju je Slateov oštar glas.

– Što radiš, dovraga? – obrecnuo se vođa bande.

– Previt ću ga – dobaci djevojka preko ramena.

– Vrati se na svoje mjesto! Čovjek je ranjen – ustrajala

je Yvette – i netko bi morao...

Dalje nije dospjela. Slate je u nekoliko skokova bio kod nje, uhvatio ju je za ramena i grubo je okrenuo.

– Jesi li gluha? – bjesnio je. – Da mu se nisi približila! Utuvi to u glavu! – Slate zgrabi zavoje i baci ih na tlo. – Previjanje? Zaboravila si da nas je lopov doveo pred cijevi?

Yvette je mirno dopustila da je Slate odgura do njezina mjesta i da je grubo posjedne.

– Zaogrni se i spavaj! – rekao je. – Što se mene tiče, možeš gledati u zvijezde, ali ostat ćeš tu gdje jesi. Jesi li me razumjela?

Yvette je šutjela. Kad se Slate vratio k vatri, okrenula se i potiho je jecala u noć.

Milton Slate se promijenio. Otkako je u bijegu, ponaša se kao vuk. To je bilo njegovo pravo lice. On i njegov pratilac Ramp bili su jednaki. Yvette je to shvatila kad je pregovarao sa šerifom o razmjeni zarobljenika.

Sada se Yvette pitala, što bi Slate napravio da šerif nije bio popustljiv, da je uporno tražio oslobađanje obadvojice talaca. Ne bi li je Slate prepustio njezinoj sudbini? Rastužena djevojka umotala se u pokrivač i suznih se očiju zagledala u visoko nebo. San nije dolazio. Misli su se rojile i odgonile su ga.

Da li bi s takvim čovjekom mogla živjeti?

Sumnja je bila sve veća, mračnija i dublja.

– Uskoro krećemo – rekao je vođa bande ljudima kod vatre.

*

Iako još nije bilo podne, ni na jednom jahaću nije bio suh niti konac. Sunce je nemilosrdno pržilo.

– Nikoga nema na vidiku – javljao je Arch Sullman, spustivši se sa stijene, ispod koje je banda bila zastala.

– Dobro – reče Slate zadovoljno – ostajemo još malko.

Billy Ramp otvori čuturu i utaži žeđ. Zatim je prišao Brazosu, koji je vezan čučao na tlu pored konja. Ramp mu prinese grlić čuture k preznojenom i okrvavljenom licu kao da će mu dati piti. No kad se Brazos nagnuo, Ramp je odmaknuo čuturu.

– Prerano si se poveselio! – podrugnuo se.

Razbojnik nagne čuturu tako da je voda tekla pored Brazosa.

– Jesi li poludio? – viknuo je Milton Slate. – Ne smijemo prolijevati vodu!

– On kaže da ćemo uskoro doći do izvora – reče Ramp, zatvori čuturu i zagleda se u Brazosa. – Je li daleko? – pitao je.

– Dvije milje – izusti Brazos.

– Dobro. Vodit ćeš nas ravno prema tom mjestu – reče Billy Ramp. – U tvom je interesu da se ne napravi suvišan korak. Ako prije stignemo, prije ćeš piti.

IX

Oborenih glava mučili su se konji šerifa Bendera i ljudi sa ranča prelazeći kamenu uzbrdicu. Sunce je žeglo. Jahači su se kupali u znoju. Prašina se na njima pretvarala u blato.

Trag razbojnika bio je na tom

tlu slabo raspoznatljiv. Teško su ga pratili i unatoč upornosti slabo su napredovali.

– Uskoro bismo morali biti kod vode – rekao je John Morgan, obrisavši znoj. – Ne razumijem, zašto ih Brazos prema tom mjestu vodi najkraćim putom. Mogao je tu i tamo krivudati, kako bismo se brže približili.

Ljudi su jahali i šutjeli. Naokolo je bila divljina. Raspucano stijenje, čvorugavo drveće i suha makija.

Na jednom mjestu ležala je nasred staze zmija – konji su se uznemirili.

Po konjskoj izmetini moglo se otprilike zaključiti kolika je prednost bjegunaca.

Malo poslije podneva konačno su stigli do vode. Bila je to rupa u kamenu, oko koje se stvorio zeleni prsten.

Izvor bijaše slabašan ali stalan.

Tu su progonitelji htjeli popuniti zalihe vode, koje su već imali vrlo malo.

Odjednom su svi počeli zvjerkati naokolo. Između grmlja nešto se tamno pomaklo.

Velika ptica? Ne, tri ili četiri ptice.

– Strvinari! – reče Shorty uzbuđeno.

Prije nešto više od sata činilo se jahačima da je negdje planuo hitac.

Da razbojnici nisu ustrijelili Brazosa?

Prvi su jahačai začas stigli do izvora. Podiglo se čitavo jato strvinara, koje je privukao miris smrti.

Lešina je ležala u vodi, ali nije se radilo o ljudskom tijelu. U izvor je bačen ustrijeljeni kojot. Smeđa strvina bila se već nadula.

Ljudi su najprije odahnuli. Na radost što nije ubijen Brazos odmah je zamijenila ljutnja. Izvor je bio zagađen.

– Tako nas dakle hoće zadržati! – žestio se John Morgan.

– Prokleta kopilad!

Opću šutnju prekidala su samo psovke Shortyja i Doca Smokyja.

Šerif Bender objašio je izvor i ustanovio da trag vodi prema istoku. U daljini je bila čistina. Bender je pokušavao otkriti prašinu što je moraju podići konji, no ništa se nije vidjelo. Razočarana lica vratio se šerif k ljudima.

Shorty i Doc Smoky upravo su izvlačili strvinu iz izvora. Htjeli su ga osloboditi i očistiti, kako bi se dobila čista i pitka voda. No njihov je trud mogao biti koristan jedino onima koji dođu jednom kasnije. Zasad je izvor ostao neupotrebljiv. Slijedećih dana nitko se ne bi usudio piti tu vodu.

– Kolike su naše zalihe? – pitao je Bender hrapavim glasom.

– Dovoljne samo za nekoliko sati – zabrinuto odgovori John Morgan. – Ako uzmemo u obzir konje. A to moramo.

Šerif kimne glavom.

– Što da radimo? – rekao je kao da pita samoga sebe. – Da se vratimo?

– Ne, ne predajemo se! – reče rančer. Na njegovu vjetrom i kišama išibanu licu vidjela se odlučnost. – Jašit ćemo dalje. Možda ipak stignemo pasje sinove.

*

Yvette de L'Amour, ili Nelly Ripley, teško je podnosila jahanje brdima, za koje, uz sve ostalo, nije bila niti prikladno odjevena. Iz Gusholea nije ponijela ništa od stvari koje su ženi potrebne. Niti češalj, kojim bi mogla dovesti u red slijepljenu i zamršenu kosu.

Od neprestanoga boravka na suncu lice joj je bilo spreženo. Nos se ljuštio. Goli dijelovi ruku bili su crveni. Bolio ju je svaki mišić. Mučila se na tvrdom sedlu. Nije bila navikla da u njemu provodi toliko vremena, pogotovu ne u bespuću planina.

Djevojka je trpjela i šutjela. Nikome se nije žalila.

Niti muškarcima nije bilo lako. Oni su se tješili na taj način što su neprestano psovali.

U oskudnoj sjeni kržljavoga bora zastali su da se malko odmore.

Yvette je otišla u stranu. Kad se vraćala, nehotice je bila svjedokom Slateova i Rampova glasnoga razmišljanja.

Predvodnička dvojka stajala je podalje od drugih i razgovarala.

– Mislim da nam Brazos više nije potreban – govorio je mladi revolveraš. – Sada put možemo naći i bez njega.

– Da, ali mislim da bi morao jahati s nama još nekoliko kilometara – uzvratio je Slate i protrljao crvenkastim dlakama obrasle obraze. – Recimo jedan sat. Strpi se, moći ćeš...

Slate je opazio djevojku i ušutio je.

Yvette je čula dovoljno. Billy Ramp ubit će Brazosa prije isteka dana.

*

Shorty je s nelagodom pogledao suncem izbijeljenu govedu lubanju, o koju se njegova iscrpljena »Rosinanta«, kako je običavao zvati svoga konja, zamalo spotakla.

Tko zna kada neko je grlo odlutalo u brda i vukovi su dovukli glavu na to mjesto.

– Hoćemo li i mi tako završiti? – rekao je krivonogi kauboj.

Govorio je kao da ima čep u grlu. Bio je sasvim isušen.

– Ne bulazni! – opomenuo ga je John Mogan. – Još nisamo izgubljeni. A sada znam, zašto je Brazos poveo bandu u ovu pustoš.

– Zašto? – zanimao se general Carrington.

Stara se momčina uprkos svemu dobro držala.

– Ništa nisi opazio?

– Pa, jesam. Banda je u prošlom satu promijenila pravac.

– Tako je! Sada jašu prema jugoistoku. Taj pravac ne vodi u Kansas, već ravno u naselje Kiowa. Gadovi to sigurno ne znaju. Brazos zna.

– Nebesa! – otelo se generalu Carringtonu. – Taj je momak lukaviji negoli što smo mislili!

– Jeste, Normane – potvrdi rančer. – Brazos je u međuvremenu morao doći do zaključka da više ne može računati s našom pomoći. Zato je poveo bandu u drugom pravcu. Nadao se da će ih izviđači poglavice Kiowa otkriti. Većina Kiowa pozna Brazosa. Indijaci će sigurno nešto poduzeti da ga oslobode.

– Tako je, s tim Brazos računa! – dodao je Doc Smoky ozarena lica. – Kladim se o šešir da Big Nose i njegovi ljudi odavno znaju što se događa.

Rančer kimne i reče:

– Idemo!

Jahali su dalje. Vjetar koji se bio javio bio je vruć i otežavao je disanje.

I ljudi i konji bili su umorni. Udarci kopita po kamenitu tlu odzvanjali su šuplje i turobno. Prašina je bila nesnosna. Zavlačila se u nozdrve. Na odjeći i na koži stvarala se kora. Jahači su se sve češće pridizali u sedlima.

Iznenađenje je bio Morganov povik:

– Jej! Vidim jahače!

– Gdje? – javilo se istodobno više glasova.

John Morgan pokaže prema jugu.

– Tamo – rekao je.

Sada su svi mogli vidjeti što je svojim oštrim očima otkrio rančer. Između stijena pojavile su se tri točke, koje su se vremenom povećavale.

– Idu prema nama! – reče Shorty. – Jesu li to razbojnici?

– Ne vjerujem – reče general.

Carrington je otvorio torbu, izvukao je vojnički dalekozor i počeo ga podešavati.

– Kiowe! – rekao je trenutak kasnije. – Nadajmo se da imaju dovoljno vode i za nas.

Jahači su pognali žedne konje i požurili prema Indijancima.

Radilo se uistinu o ljudima iz plemena koje je vodio Big Nose. Bili su to njegovi izviđači, koji su odavno otkrili ljude sa Morganova ranča pa su im prilazili potpuno otvoreno i bez krzmanja.

Nije prošlo mnogo vremena i Kiowe su zauzdali svoje mustange.

– Hej! – rekao je najstariji jahač i podigao na pozdrav desnu ruku. Zagledao se u John Morgana i nastavio je: – Ti si gospodar ranča s bivolskom lubanjom. Pratiš one ljude što sa sobom vode jednoga od tvojih?

– Znači, vidjeli ste ih? – reče John Morgan.

Kiowa potvrdi glavom i pokaže prema jugoistoku.

– Idu u tom pravcu – rekao je. – Naša će im braća presjeći put. Ne mogu nam izmaknuti.

John Morgan se zadovoljno smješkao. Laknulo mu je. Još se jednom isplatilo što se s poglavicom Kiowa uvijek ophodio prijateljski.

– Velika je sreća što smo se sreli – rekao je. – Nemamo više vode. Možete li nam dati koju kap?

– Bit će koliko bude potrebno – odgovorio je predvodnik Kiowa.

*

Billy Ramp posprdno je pogledavao Brazosa, pružajući mu otvorenu čuturu. Prije toga bile su mu razvezane ruke i Brazos odmah posegne za bocom.

– Hajde, pij! – govorio je Billy Ramp. – Gutni još jednom. Lakše ćeš umrijeti.

Snažni je Teksašanin nagnuo još jednom. Voda ga oživljavala. Kad se napio, vratio je čuturu.

– Evo, tu je tvoj kolt – javio se Milton Slate. – Imaš tri metka. Tri metka, tri šanse! Možda te posluži sreća. S mjestom si zadovoljan, ha?

– Za umiranje svako je mjesto dobro – uzvrati Brazos.

– Sviđa mi se što ne mekećeš

i ne treseš se – reče Slate. – Idi sada na lijevu stranu. Moj prijatelj Billy ići će desno. Svaki će napraviti dvanaest koraka. Tada ćete napuniti koltove, okrenuti se i... Stara pravila igre, zar ne?

Brazos nije odgovarao. Krenuo je pravcem koji mu je bio pokazan. Hodao je teturavo, no osjećao se malko bolje negoli prije jednoga sata. Glavobolja je popustila toliko da je mogao ponovo jasno misliti.

Da protiv Billyja Rampa nema šanse, Brazos je znao. Izlaza nije bilo. Preostalo je da umre kao pravi muškarac. Uzdao se u pomoć Kiowa, no oni se nažalost nisu pojavili.

Yvette je blijedila lica stajala pokraj konja. U njezinoj blizini bili su Slate, Sullman i Mahony. Trojka je napeto promatrala kako Brazos i Ramp prelaze dogovorenu razdaljinu. Na dvanaest koraka stali su i počeli su puniti koltove.

Tada su se obojica okrenula. Između njih bila je slobodna čistina. Sunce je bilo u takvu položaju da nije smetalo nijednom strijelcu.

Brazos nije htio da se dvoboj oteže i koraknuo je. I Ramp je prišao korak bliže. To se ponavljalo. Obojica su držala oružje u olabavljenoj desnici.

Yvette je uznemireno grickala donju usnicu. Očajavala je. Grozničavo je tražila mogućnost, kako da pomogne Brazosu.

Tako je ugledala kamen pored noge. Zamisao je sinula munjevito. Pogledala je ljude oko sebe. Nitko se nije obazirao na nju. Yvette se sagnula i podigla je kamen.

Brazos i Billy Ramp bili su blizu jedan drugome. Zakoračivali su i pratili se pogledom poput zvijeri. Još sedam ili osam koraka.

Yvette je bacila kamen konju u glavu. Životinja je prestrašeno zarzala, propela se i sunula kroz obližnji grm.

Ljudi su nehotice pogledali u tom pravcu. Brazos i njegov protivnik također su bili iznenađeni.

Brazos je iskoristio priliku i bacio se u uleknuće koje mu je pružilo zaklon.

Rampova brzina postala je nekorisna. Sada je bilo važno, tko bolje gađa.

Razbješnjeni razbojnik pucao je odmah, no pogoditi je mogao samo vrh kaubojeva ramena. Brazos je odgovorio.

Ramp je zaurlao. Kolt mu je ispao iz ruke. Ošamućen i zbunjen, revolveraš se zagledao u prostrijeljenu ruku. Zatim se bacio na tlo i ljevicom je posegnuo za koltom.

Brazos je pucao drugi put. Pogodio je Rampa u prsa. Razbojnik se trznuo natrag i opružio se.

Neočekivan ishod borbe sve je u prvim trenucima ukočio kao da su uzeti. No oporavili su se brzo. Posegnuli su za revolverima.

– Stoj! – povikala je Yvette. – Pucat ću!

Bilo je lako ustanoviti da se djevojka ne šali. Yvette ih je držala na nišanu Rampove puške.

– Što to znači? – promrsio je Slate. – Jesi li poludjela?

– Nisam! Znam što radim! – odgovorila je Yvette. – Tko podigne oružje, bit će ustrijeljen!

– Dovraga, zašto mu poma-

žeš? Billy je na tvojoj savjesti – vikao je Slate. – Zašto...

– Billy je dobio svoje. Ono što je tražio – govorila je djevojka. – Tvoja je krivnja, Slate, što je postao takvim kakav je bio. Sada ruke uvis! Brazos će vas razoružati.

Razbojnici su djelovali začuđeno. Slate je s mukom svladavao bijes.

– Dovraga – rekao je – dokle ćeš se šaliti? Dođi i daj mi pušku, pa da sve zaboravimo.

Govoreći to, Milton Slate koraknuo je prema djevojci.

– Stani, Slate! – opomenula ga je Yvette. – Još korak i bit ćeš prvi na kojeg pucam!

Milton Slate stade i zatrese glavom.

– Ne razumijem te – rekao je. – Što se s tobom dogodilo?

– Ništa osobito, Stanley – odgovorila je djevojka. – Samo su mi se otvorile oči. Konačno!

– I što to znači?

– To da sam shvatila kakav si gad. Dosad sam, nažalost, bila slijepa. Bila sam glupa. Voljela sam te i surađivala sam s tobom i tvojom bandom. Ali to je prošlost!

Slate je shvatio da djevojka misli ozbiljno. Bijes ga je ponovo svladavao, no pribrao se i izmamio iz sebe smiješak.

– Bojim se – rekao je na svoj mek, prijateljski način – da je tebi potreban odmor. Iznurila si se. Ako hoćeš, ovdje ćemo se odmoriti. Više se ionako nemamo čega bojati. Sutra ćeš misliti drukčije i...

– Stani! – opomenula ga je Yvette kad je htio koraknuti.

Taj put nije poslušao zapovijed. Koračao je dalje, ne odvraćajući pogled od Yvette i ponavljajući ono što joj je već rekao.

– Opominjem te, Miltone! – prijetila je Yvette. – Stani!

– Ti bi stvarno pucala u mene? – pitao je Slate kao da sudjeluje u igri.

– Siliš me na to – rekla je djevojka.

– Ah ne – odvratio je Slate. – Nikad još nisi ubila čovjeka. Dođi! Budi razumna i baci pušku!

Djevojka nije spuštala cijev. Oružje je i nadalje bilo uprto u čovjeka kojega je voljela.

Još nekoliko koraka i Milton Slate bit će kod nje. Ne bude li pucala, uzet će joj pušku.

– Posljednji put! – viknula je djevojka. – Stani ili ću pucati!

Milton Slate prečuje i tu opomenu. Nije stao.

Yvette skvrči prst.

Osjetila je udarac kundaka i čula je pucanj. Olovo je udarilo Slatea u prsa i odbacilo ga pola koraka natrag.

Sekundu ili dvije Slate je stajao i buljio u djevojku. Zatim je pao na lice.

Yvette osjeti kako joj popuštaju koljena. Razrogačenih očiju zagledala se u mrtvaca. Pušku je odbacila kao da je više ne može držati u rukama.

Sullman i Mahony konačno su uvidjeli da promiče njihova prilika. Kad su posegnuli za svojim koltovima, javio se hrapav Brazosov glas:

– Prste k sebi, lopovi! U mojoj je cijevi još jedan metak!

Uz psovke i nevoljko, razbojnici su odustali od namjere.

Toga trenutka začuo se topot konjskih kopita. Razbojnici su

se okrenuli i ukočili su se poput panjeva.

Pojavili su se Indijanci. U galopu odjednom je stizalo najmanje dvadeset crvenih ratnika.

Vodio ih je Big Nose. Pored njega jašio je bijelac. Bio je to Leroy Spade, lovac.

– Hej, Leroy, stari vuče! – urlao je Brazos oduševljeno. – Prije nekoliko minuta ne bih se bio usudio ni sanjati da ću te još jednom vidjeti na nogama!

Lovac se međutim nije bavio Brazosom. Prišao je razbojnicima i proderao se:

– Samo mirno, momci, inače ne jamčim ni za što!

Kiowe su opkolile preživjele. Sullman i Mahony stajali su kao obamrli. Na otpor nisu pomišljali. Znali su da je sve okončano.

*

Spustilo se veče. U selu Kiowa posvuda su gorjele vatre, osvjetljavajući prostor između šatora.

Otprilike prije jednoga sata stigli su Leroy Spade, Big Nose, njegovi ratnici i djevojka.

Brazos je sjedio na prostirci i halapljivo je gutao pečenku od antilope. Yvette mu je dotle čistila i previjala rane, nježno i pažljivo.

Nekoliko koraka podalje, ispred poglavičina šatora, sjedili su Big Nose i Leroy Spade. Pušili su i pogledavali prema razbojnicima, stojećki vezanim uz jake kolce.

Arch Sullman i Jug Mahony proživjeli su tisuću strahova. Sve je upućivalo na to, da će tu biti mučeni do smrti. Oko njih su plesali ratnici s upaljenim bakljama, mlatarali oružjem i potcikivali.

– Gospodine! – vikao je Sullman. – Gospodine, morate nam pomoći! Vi ste bijelac. Ne smijete dopustiti da nas divljaci pobiju. Spasite nas!

– Nisu baš hrabri – reče Big Nose podrugljivo. – Da zapovijedim ratnicima neka ne plaše kukavice?

– Ne, Big Nose, neka razbojnici razmišljaju o svojim žrtvama – reče Leroy Spade.

Stigli su ljudi i šerif Bender. Sjašili su ispred poglavičina šatora.

– Konačno spas! – uzdahnuo je s olakšanjem Arch Sullman. – Nikad se nisam tako veselio šerifu! Uzmite nas sa sobom! Vodite nas u zatvor!

– A zbog čega sam došao? – dobaci šerif Bender, ne obazirući se na razbojnike.

Big Nose je ustao i rukovao se s došljacima.

– Dobro došli u moje selo! – govorio je svečano. – Gospodar od Bivolje lubanje dugo nije bio ovdje. Oštri Nož također.

Te su se riječi odnosile na rančera Johna Morgana i na generala Carringtona, s kojim je poglavicu vezalo prijateljstvo, budući da se Carrington uvijek zauzimao za Indijance.

Tada je Big Nose otkrio Doca Smokyja. Ozario se kao da mu je upravo predan velik poklon.

– Hej, čovjek koji peče stvari koje djeluju poput sasušene bivolje balege! – rekao je. – Ono što zovete palačinke. Moje je srce radosno što te opet vidim!

– Moje također – uzvrati kuhar s ranča. – Ali nemoj misliti da ću sada početi peći!

– Ne moraš. Imam bolji prijedlog. Da se poigramo kockom?

– Nebesa, ne! – prestrašio se Doc Smoky.

Smoky nije zaboravio što mu je sve Big Nose odnio kad su bacali kocku. Osim toga, dugovao je poglavici čitav tovar palačinki.

– Igrat ćemo! – reče odlučno Big Nose. – Budeš li se opirao, dat ću da te vežu za stup. Rečeno!

Big Nose spusti šapetinu na Smokyjevo rame i posjedne ga.

– Tako! – rekao je. – Danas će te pratiti sreća.

Doc Smoky uzdahne, no na to se nitko nije osvrtao.

Dok je Smoky s poglavicom kotrljao kocku po prostrtu pokrivaču, John Morgan razgovarao je s Leroyem Spadeom.

Shorty je otišao k Brazosu.

– Pasji sine! – režao je mali kauboj. – Lijepo si me povukao za hos! Smatrao sam te šugavim šakalom. Zatim sam prošlih dana drhtao od straha da ćeš izgubiti život.

– Sve je dobro – osmjehivao se Brazos. – Ti si bio i ostao moj dragi patuljak! Dođi da te zagrlim!

– Nemoj ga zgnječiti – dobaci John Morgan. – Još nam je potreban na ranču.

Rančer i šerif Bender pridoše bliže.

– Leroy mi je sve ispričao – rekao je John Morgan poslije rukovanja. – Vraška stvar! Kako si samo...

– Pratila me sreća – pobrza Brazos. – Ali sreća nije došla sama. Pogodite, tko mi je pomogao. Iznenadit ćete se.

– Djevojka?

– Da! Ona mi je spasila život.

– Hm – promrmlja šerif. – Olakšavajuće okolnosti mogu joj koristiti.

Yvette je stajala šutke na svom mjestu.

– U zatvor morate – nastavio je šerif. – Ali presuda...

Yvette je pokrila lice rukama.

– Glavu gore! – reče joj Brazos. – Za godinu ili dvije sigurno si opet slobodna.

– Podnijela bih to – reče Yvette – kad bih znala da ćeš me čekati.

Poslije kratke šutnje, Brazos je rekao:

– Dajem ti riječ! Doći ću po tebe, Nelly!

Na zaplakanom djevojčinu licu pojavio se osmijeh.

Odjednom su se svi okrenuli. Doc Smoky bio je u punom trku a za njegovim petama bila je debela žena Moonface.

– Što hoće od tebe? – čudio se John Morgan.

– Upravo sam je dobio na kocki – odgovorio je očajan kuhar. – Oh, taj Big Nose! Lopov! Namjestio mi je dobitak! Uzet će ženu natrag samo ako ispečem brdo palačinki.

– E, Smoky, bit ćeš vraški zaposlen.

Kraj

Al Mills:

PRIČA O OWENU I PAPIGI

I

Drugovao je s divljinom, nepreglednim prostranstvima Busted Flusha i vrhovima Chinawana, s omorikama i borovima, i smatrao se najsretnijim čovjekom na svijetu samo zato što je imao svoj mir i spokojstvo nedirnute prirode što se grčevito odupirala doseljenicima.

Bio je dio te divljine. Obrastao u dugu, prosijedu bradu, malih i žmirkavih očiju, izbočine brade i plavih očiju, Owen Conagher se stalno selio s prijevoja na prijevoj, s planine na planinu, zanemarivši preriju i civilizaciju.

Za njega je šuma bila što za kauboja prerija, jer je Owen bio traper, dakle, čovjek što je postavljao zamke, hvatao u njih krznaše, krzna prodavao kompaniji »Wright Castellman« i bio najsretniji traper u tom dijelu Montane. Silazio bi u Bullionville samo nekoliko puta godišnje. Prodao bi krzna, kupovao živežne namirnice, barut i streljivo, pa se ponovo vraćao u svoje carstvo.

Tamo gdje je drugovao s ozonom što se osjećao poslije oluje, s vrhovima koji su dobar dio godine bili pokriveni snijegom, za Owena Conaghera je počinjao život i dugi dani samoće kad čovjek razgovara sam sa sobom i želi vidjeti ljudsko biće. Doduše, Owen je bio osobenjak, od onih što izbjegavaju ljude jer su mu davno, prije nego što je ovdje potražio svoj mir, nanijeli toliko zla.

U Bullionvilleu su govorili:

– Čudan je taj čovjek, ljudi! Nije kao drugi. Pogledajte mu oči i što ćete vidjeti? Ništa toplo, već nešto zvjerski, kao da te gleda vuk ili grizli.

– Otkud je došao? Kao da je pao s neba. No mora se priznati da ima najljepša krzna na prodaju.

– Nešto mi je u tome sumnjivo. Zacijelo bježi pred zakonom kad se povukao u divljinu. Trebao bi se naš šerif pozabaviti njime.

Da, tako se u gradu govorilo o Owenu. Izazivao je u ljudi

znatiželju jer nije bio kao drugi. Bio je tajnovit, nedruželjubiv. Tko je, ljudi, ikad vidio da je taj prokleti usamljenik ljudski porazgovarao ili s nekim popio čašu?

Owen Conagher je malo mario za te priče. Živio je svojim životom, ali...

Što su godine odmicale, bio je sve usamljeniji. Zato i nije bilo čudno što je, došavši prije zime da se opskrbi hranom i drugim potrepštinama, raskolačio oči kad je u prodavaonici Ala Blacka na polici ugledao papigu. Takvih ptica nije bilo u njegovu carstvu, pogotovo ne tako šarene boje. Još se više začudio kad je iz njenih usta začuo kreštavi glas:

– Halo, stranče! Dobar dan!

Raskolačio je oči od čuđenja. Zar to ona doista govori: Toliko se smijao da mu se činilo da će puknuti. Štoviše, na zrikave mu oči udariše suze. Owen je kimao glavom, nešto šaptao i napokon rekao:

– U životu sam svašta doživio ali da životinja, to jest ptica, govori, to nisam ni sanjao.

– O, zna ona još mnogo toga! – kesio se trgovac i brzo, da Owen ne zapazi, pokušao mu ukrasti krzno srebrne lisice. Iako je iznenađen promatrao papigu, traper ga svom snagom udari po ruci i zareži:

– Prste k sebi, Al!

Ipak, dok je trgovacc obračunavao koliko će dobiti za prodana krzna, Owen nikako nije mogao skinuti pogleda s police gdje se šepurila i kostriješila papiga.

– Čudna ptica, a? Brzo nauči – mleo je Black i skidao s police ono što je Conagher naručio.

– Daj viski! – kreštala je ptica. – Daj viski! Daj poljubac, curo!

Odjednom je poželio imati tu pticu, toga prokletnika što govori kao čovjek. Ionako je sam i bit će mu dobro društvo za dugih zimskih večeri kad napolju vije snijeg i kora puca od studeni.

Ovlaživši suhe usne, Owen se obrati trgovcu:

– Da li je prodaješ?

– Koga? Ah, papigu. Pa, kako da kažem... Znaš, razveseli me i već smo postali pravi drugovi...

Conagher ga prekine i ponovi pitanje. Al Black ga pogleda ispod oka, brzo izračuna koliko vrijede krzna, a kako je bio dobar trgovac i mogao bi prodati i vlastito govno, osjeti da za tu prokletu papigu može dobiti značajnu svotu. Budući da je odavno prodao dušu vragu, što ga stoji da Owenu iznese takvu cijenu koja će ga zacijelo opametiti.

– Znači, kupio bi je? – upita žmirkajući zrikavim očima.

– Kupio bih je – odgovori traper.

Shvativši da je dobro »zagrizao«, Black zalupeta:

– Ako mi za nju daš ova i još jednu rundu krzna – reče promuklim glasom i lukavo ga pogleda – dobit ćeš je.

Owenu Conagheru su trebala tri mjeseca da skupi ta krzna. Tri mjeseca veranja, postavljanja zamki, čekanja i svih neugodnosti što ih donosi takvo zanimanje. Međutim, nije se predomišljao.

– Vrijedi! Što ždere?

Trgovac ga upozna s »jelovni-

kom«, skine pticu s police i pogladivši papigu po ćupi, reče:

– Teško se rastajem od nje. No tebi je potrebnija. Skratit će ti duge dane, zar ne?

– Daj viski – zakriješti papiga i počne ga oštro grepsti pandžama.

Oko noge joj se nalažio obruč, na njemu konopac i Owenu je dugo trebalo dok ju je strpao u torbu. Opirala se kao luda i vikala.

– Glupane! Smrdljivče! Ušljivče! Propalico! Pusti me!

Napokon ju je strpao među stvari i krenuo prema vratima.

Zadovoljno trljajući ruke, Al Black brže-bolje zatvori radnju i uputi se u prvi salun. Već s vrata, ozarena lica zbog dobre trgovine, usklikne:

– Grote, kljusino! Daj bocu najboljeg burbona. Upravo sam napravio posao koji mi je donio 200 dolara.

Zatim uz viski ispriča što je maloprije doživio. Nekoliko kauboja istrčaše iz saluna, pa kad ugledaju Owena kako privodi konja, počeše se smijati.

– Owene! O, Owene! Da li si papigi pogledao pod rep? Ako je žensko, imat će dobro društvo u Busted Fluchu!

Traper je mirno uzjahao, a iz torbe se začulo krештanje:

– Mrak! Prozor!

Ubrzo se traper izgubio iz grada.

II

Tu zimu, što je došla s vijavicom kakvu nije pamtio otkako je u planini, Owen je dočekao u nadi da će imati dobar lov. U potrazi za hranom sa »Srebrnog jezera« će se spustiti životinje i mnoge će upasti u njegove zamke. Imat će dovoljno krzna da isplati Blacka i da mu nešto ostane.

Papiga je doista bila dobar drug u danima što su slijedili. Dok bi u peći pucketala vatra, a napolju kapali tmurni dani i noći, u vremenu između razgledavanja zamki, Conagher je »Blakea« učio novim riječima. Dao mu je muško ime jer se ponekad izražavao kao pravi Zapadnjak i često se Owen od srca nasmijao pri nekim izrazima iz njegova rječnika.

Ljudi moji, što je Blake bio pametna ptica! Učio je brzo, brže nego Owen, prilagođavao se svakoj situaciji i uvijek, razveselivši gazdu, bio nagrađen dobrim zalogajem.

Owenu se vratilo dobro raspoloženje. Nakon razgledanja zamki žurio je u brvnaru da druguje s Blakeom. Razgovarao bi s njim kao s čovjekom. Više mu nije bilo dosadno.

A onda jednog dana, kad se tome najmanje nadao, nešto je poremetilo mir Busted Flucha.

* * *

Nalazio se na južnom dijelu planine s koje je okopnio snijeg i nosio na leđima poveći tovar srebrnih lisica. Trebao je s njih skinuti kožu, učiniti je, razapeti da se suši na prvim proljetnim zracima sunca, a to će mu, dakako, oduzeti mnogo vremena.

Zamišljen ali i zadovoljan što je te godine dobro prošao s lovom, polako je koračao uz strminu da bi skratio put.

Oko njega se budila priroda. Čuo se kliktaj divljeg purana, zov ptice rugalice, žuborenje potočića što ih je pravio snijeg koji se topio. Među promrzlom i sparušenom travom pojavljivala se poneka zelena vlat ili prvo proljetno cvijeće.

S Holly Crossa je popuhavao lagan povjetarac i nosio opori miris borovine i smole.

Odjednom je zastao. Učinilo mu se da čuje rzanje konja. Taj zvuk, ovdje duboko u srcu planine, bio je nov i neobičan. Tko bi zapeo sve dovde, u pustoš koju su svi izbjegavali, pa čak i Indijanci?

Požurivši se, uz dahtanje koje mu se otkidalo iz prsa, Owen je brzo izbio na liticu, zastao i pogledao udolicu gdje se nalazila brvnara. Stajala je okružena cedrovima, mirna kao da drijema. Traper olakšano uzdahne pomislivši da se prevario. Nigdje žive duše, nigdje prokletoga konja čije mu je rzanje još odjekivalo u ušima. Prebaci teret na drugu stranu leđa, rukavom slobodne ruke obriše znoj i počne se spuštati.

Silazio je s osjećajem nespokojstva, neke čudne, zle slutnje.

Razgrnuvši šiblje koje mu je zastiralo pogled s druge strane, odjednom zastane kao ukopan. Iza spremišta za drva, skriven od pogleda s litice, nemirno je stajao konj, riđan čija je dlaka bila u čupercima i neuredno stršila na sve strane. A kad je već ovdje konj, morao je biti i jahač. Owen pomisli kako je učinio glupost što nije ponio pušku. Da se to dogodilo u drugim okolnostima, kad, recimo, nije imao Blakea, razveselio bi se dolasku nekoga ljudskog bića. Sad je to u njemu izazivalo nespokojstvo i strah. Stajao je i razmišljao što da učini kad se na brvnari otvoriše vrata. Neki dugonja, kojem nije mogao razaznati lice, nosio je nešto u rukama i sjeo za stol što ga je Owen napravio napolju da bi uživao u mirnim, svježim ljetnim noćima.

Što da učini? Da priđe i pruži mu ruku, da ljudski porazgovara s neznancem ili da preboli sva krzna što ih je spremio za prodaju, jer će ih on zacijelo ponijeti?

Ne, to nije smio dopustiti. Previše se mučio dok ih je skupio i ne smiju pasti u ruke nekog propalice.

Owen Conagher je po naravi bio miran čovjek, gotovo dobroćudan. Međutim, kad je stigao u planinu, nakon onoga što mu se dogodilo u Melodenu, postao je oprezan i krut, svjestan da ljudi nikad ne pokazuju svoje pravo lice.

Što je više prilazio strancu, osjećao je neku čudnu zebnju. Kao da se iza njega vuče rep prošlosti. Slutio je da više neće biti kao nekad, da će jednom ipak morati položiti račune, premda je pred svojom savješću bio čist kao suza.

Začuvši kotrljanje kamenja, neznanac se trgne. Upravo je stavljao u usta zalogaj sušene šape kad je opazio Owena. Njegova ruka posegne za koltom, ali se zaustavi kad je zapazio da traper nije naoružan.

Avet prošlosti, koja je bila okrutna prema Owenu Conagheru, vrati se u djeliću sekunde. Poznao je tog čovjeka, to usko, mrtvački blijedo lice, taj zluradi pogled i stisnuta usta.

— Zdravo, Owene! — začuje šištav, tako poznat glas. — Baš je svijet malen, zar ne? Evo, rastali smo se prije dvije-tri godine i sad se ponovo srećemo.

— Što želiš? Zašto si došao? — s mržnjom upita traper.

– E, nemoj tako, prijatelju! Budi ljubazniji, inače...

Bio je to Alfred Baker. Prokleta kukavica, ubojica i zločinac koji je bježao pred zakonom. Čovjek koji je Owena otjerao u divljinu. Sad se cereka, sjedi za njegovim stolom i jede njegovu hranu.

– Mi smo, čini mi se izravnali račune – procijedi Owen promuklim glasom.

– O, nismo, prijatelju – zahihota se Baker. – Zar si sve zaboravio?

– Nikome ja ništa ne dugujem! – odsiječe Owen i zbaci s leđa tovar. Stajao je raskrčenih nogu i grizao usne. Taj prokletnik se vratio da bi poremetio njegov mir, da bi ga podsjetio na nešto čega se sramio.

Sjećao se...

Kao da je bilo danas, još je vidio ranč »Tri asa« i momke s kojima je žigosao stoku. Među njima bio je i Baker, taj šugavi pas, koji mu je nekad bio prijatelj. Sve do onog dana kad je u salunu »Katty« pucao u šerifa, a zatim za ubojstvo okrivio Owena.

– Bježi, Owene! – rekao mu je tada. – Ja ću im već nešto slagati. Bježi iz Malodena.

– Ali, ja, ja, ja ... ja ga... nisam ubio, Alfrede! – mucao je gledajući prljavi pod na kojem je umirao šerif Ralph Pastore.

– Doista nisi? – cerekao se pijano Baker.

U salunu su se nalazila samo njih trojica: šerif, koji ga je došao uhapsiti jer je prije godinu dana napao poštansku kočiju, barmen i Bud Turner i on.

– Turner! – obratio se Owen barmenu. – Vidio si da je u njega pucao Alfred, zar ne?

– Ništa ja nisam vidio – branio se debeljko i prestrašeno gledao Bakera koji ga prijeteći strijeljao očima.

– Onda, čuo si! Briši dok još nosiš kožu na leđima!

Zar je to onaj Alfred kojeg je smatrao prijateljem?

Ne, nije to mogao vjerovati. Bio je to san. Prestrašeno je promrmljao:

– Ali, ja... ja sam čist! Bio je to, ovaj... pošten obračun. Tako ću im reći i tako te zaštititi.

Baker zavrti glavom i mirno od Turnera naruči bocu viskija.

– Meni se više vjeruje, zar ne, Turner! Ipak sam ja neki usrani nadglednik, zar ne?

Da, tako je to bilo. Što je mogao učiniti čovjek kao Owen, koji ne bi ni mrava zgazio? Pokupio se i pobjegao.

Evo ga sad pred čovjekom koji ga otjerao u prostranstvo Busted Flucha! Zaškripi zubima od mržnje i pojuri u brvnaru da dohvati oružje.

Baker je bio iznenađen ali i dovoljno brz da ga preduhitri i podmetne mu nogu.

– Ne pokušavaj ništa, ,inače... Budala si i ostat ćeš budala, ti usrani traperu! – šištao je i udarao ga nogom. – Utuvi u tu glupu tikvu da sa mnom ne možeš izvoditi te trikove. Nisam došao da te ubijem, budalo! Samo sam na prolazu. Gone me! Kad se slegne hajka, odoh...

Ne, on ni za što na svijetu ne bi želio da ga dotle gleda. Morao je nešto poduzeti da ga se otarasi, ali što?

Baker je bio naoružan i neće mu biti teško da povuče okidač. Ubit će ga! Što je njemu bilo ubiti čovjeka!

Dok se podizao sa tla osramoćen i lizao rasjeklinu na usni iz koje je kapala krv, zareži:

– Nije ti dosta što si me proglasio zločincem, već me i udaraš.

– Ma, nosi se! Imaš li viskija? – zlurado će bandit i mahne mu ispred nosa koltom. – Hajde, potraži!

Poslušao je, nadajući se da će ga unutra, kad uđe, zaskočiti, oteti mu revolver i... no ništa od toga. Baker je bio prokleto oprezan.

U tom trenutku, kad je već izgubio svaku nadu, s tavana se začuje Blakeov kreštavi glas:

– Baci ga, gade! Baci, gade! Ruke uvis!

Začuvši glas s tavana gdje se Blake sklonio, Alfred Baker pomisli da Conagher nije sam. Proklevši sve svece, pošto se opet začuo prijeteći glas, on odbaci revolver.

Taj trenutak je Owen čekao. Munjevito se sagne i dohvati kolt. Na njegovu znojnom licu ukaže se zadovoljan osmijeh.

– Sad smo promijenili položaje, gade! – promrmlja i svom ga snagom udari drškom kolta po zubima.

– Nemoj! O, nemoj, Owene! Ja, ja sam se samo šalio...!

Bio je kukavica. Podla kukavica, koji se bojao i koji mu je zagorčavao život.

Kad je nešto poslije, pošto ga je svezao kao kobasicu, s tavana sletio Blake, bandit raskolači oči.

Papiga je kreštala:

– Baci, gade! Ruke uvis!

Dolepršao je do Owenova ramena i počeo se umiljavati, prelazeći mu kljunom po vratu i licu. Na Conagherovu se licu ukaže osmijeh a Baker počne psovati iz svega glasa i bijesno trzati vezama.

– Odveži me, do vraga! Što ti je, prijatelju?

– Ne, više me nećeš dobiti na taj trik, gade! – zatrese glavom traper i nježno pogladi papigu. – Vodim te u Bulionville šerifu. U ćeliji je tvoje mjesto, Bakeru!

– Dođi, momče! Sad će tebi tvoj Owen dati najbolji zalogaj. Bravo! Bravo, Blake!

*

Dva dana poslije građani Bullionvilla bili su iznenađeni nesvakidašnjim prizorom. Ulicom je jahao Owen Conagher, za njim se na riđanu klatio Alfred Baker, svezan, svjestan da će ga ta budala doista predati predstavniku zakona.

Plačljivim je glasom molio:

– Odveži me, Owene! Nemoj me predati šerifu! Učini to u ime starog prijateljstva!

Traper samo stisne zube i uputi se prema šerifovoj kancelariji. Zaustavi ispred nje konje, pa kad je na nogostup izišao Dany Grote, Owen mirnim glasom reče:

– Šerife! Evo vodim bandita! To je Alfred Baker, ako ti nešto govori to ime.

– Ti boga! – usklikne začuđeno predstavnik zakona.

– Naravno da znam tko je ta ptica. Kako si ga uhvatio?

Owen Conagher ne odgovori. Šerif priđe konju, grubo skine sa sedla Bakera i zareži:

– Idemo! Za tebe se već plete konopac.

Odjednom je zastao, pogledao trapera pa se nasmiješio. –

Ucijenjen je na tisuću dolara! Pričekaj da primiš nagradu!

Owen Conagher odmahne glavom i pljune. Zatim se bez riječi okrene, dohvati konja za uzde i pođe prema tvrtki »Wright Castellman«.

Al Black ga ugleda kroz prozor i pođe mu u susret zadovoljno trljajući ruke.

– Evo, došao sam – promuklim će glasom traper. – Da podmirim dug i da ti kažem kako sam napravio najbolju trampu u svojem životu.

– Hej, ako je papiga crknula, nisam ja kriv... – počeo se braniti promoćurni trgovac.

Owen se nasmiješi, baci na tezgu krzna i doda:

– Živa je i zdrava, Ale! Baš ti poručuje...

– Ma, ne zezaj! Što može ptica poručiti?

– O, može! I te kako može, Black! – smijao se traper kao lud. – Znaš što ti je poručio?

Trgovac pomisli da je Owen šenuo.

– Poručuje ti da si gad! Prokleti gad i varalica! – iskesi se traper, pa pljune. A i ja ti poručujem: trampa je bila izvrsna! – Zatim mirno izađe iz prodavaonice.

U PRIPREMI:

Clay Tanner:
KOCKAREVA OSVETA

LASO

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 22.460 d, a za šest mjeseci 11.230 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US$ 17,00 (avionom US$ 20,20), C$ 24,00 (avionom C$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso« izdanje OOUR-a IRO)

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor stranica 400.000 d, c/b stranica 250.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza na promet, mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973 od 26. XI 1983. Rukopisi se ne vraćaju.

PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	SUBOTA	NEDJELJA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

NEKA VAS PONEDJELJKOM BUDI

TOP

TJEDNIK ODABRANIH PRILOGA